

Բ Ի Ի Բ Ա Կ Ն

Հ Ա Բ Ա Թ Ա Թ Ե Բ Թ

ԻԵ. ՏԱՐԻ

14 ՅՈՒԼԻՍ 1907

ԹԻԻ 29

Օսմանեան Հանրային Դարձուց Վարչութեան Հնդհ.
Տնօրհնութեան կողմէ ստացած ենք հետեւեալ նամակը . —

ADMINISTRATION

DE LA

Consople, le 10/23 Juillet 1907

De la République Ottomane

DIRECTION GENERALE

Nº. 35/74 D.

Direction de la revue „PURAGN“
En Ville

Monsieur le Directeur,

Nous avons l'honneur d'accuser réception de votre lettre en date du 25/8 Mai dernier, ainsi que de la traduction d'un article paru dans la revue commerciale «Puragn» et concernant la sériciculture .

Tout en vous remerciant des intéressants renseignements que vous avez bien voulu nous communiquer, nous vous prions de vouloir bien nous signaler non seulement les localités où l'on expose aux rayons solaires les cocons

pour obtenir leur dessèchement, mais encore celles où l'étouffage de ces produits se fait dans des fours. Comme le système d'étouffage à la vapeur est celui qui donne les meilleurs résultats, nous voudrions qu'il fut, à l'exclusion de tout autre, en usage dans le pays. Nous avons même fait construire naguère dans ce but, à nos propres frais, des étouffoirs à vapeur à Philadar et à Démirtach.

Veuillez agréer, Monsieur le Directeur, l'expression de notre considération distinguée.

Le Directeur Général
PISSARD

×

Թ Ա Ր Գ Մ Ա Ն Ո Ի Թ Ի Ի Ն

ՎՃԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ

Կ. Պոլիս, 10/23 Յուլիս 1907

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Թիւ 35/71 Դ

Տնօրէնութիւն ԲԻԻՄԱԿՆ Հանդէսի

Աւս

Պ. Տնօրէն

Պատիւ ունեցանք ստանալու 25/8 Մայիսի ձեր նամակը, ինչպէս նաեւ բարգմանութիւնը յօդուածի մը, որ հրատարակուած էր «Բիւրակն» առեւտրական թերթին մէջ եւ կը վերաբերէր շերամաբուծութեան :

Շնորհակալ ըլլալով հանդերձ այն շահեկան տեղեկութիւններուն համար, զորս համեցաւ մեզ հաղորդել, կը խնդրենք ձեզէ որ հանիք ցոյց տալ մեզ ո՛չ միայն այն տեղերը, ուր խոզակները արելին հառապարներուն կ'ենթարկեն չորցնելու համար, այլ նաեւ այն տեղերը, ուր փուռերու մէջ կը չորցնեն: Շոգիով խոզակ չորցնելու դուրսիւնը լաւագոյն արդիւնքներ տալուն համար, կը փափաքենք որ երկրին մէջ ամենեւնի աւելի

այդ դրութիւնը գործադրուի : Այս նպատակաւ , ասկից առաջ , մեր ծախսով , Ֆիլատարի եւ Տեմիրբաշի (*) մեջ խոզակը շուրջով չորցնելու յատուկ վայրեր շինել տուած ենք :

Հանեցեք բնդունիլ , Պ . Տեօրեմ , մեր յարգանաց հաւատսին :

ԸՆԴՀ . ՏՆՕՐԷՆ

ԸՆՍԱՌ

×

ԾԱՆ . ԽՄԲ . — Օսմանեան Հանրային Պարտուց Վարչութեան Ընդհ . Տնօրէնութեան կողմէ մեզ ուղղուած այս նամակը հրատարակելով , կը կարծենք ապացոյց մը եւս տուած ըլլալ ա՛յն ջերմ հոգածութեան , զոր նոյն վարչութիւնը շարունակ կ'ընծայէ մեր երկրին ամէնէն արդիւնաւոր ճարտարութեստներէն մէկուն՝ շերամարուծութեան զարգացման համար :

Այս առթիւ կը փութանք մեր խորին շնորհակալութիւնը յայտնել Ընդհ . Տնօրէն Մ . Բիսաուի , որ պատիւ ըրած է պաշտօն յանձնել Բիւրակնի՝ նշանակելու համար ա՛յն տեղերն ուր խոզակը արեւին տակ կամ փուռին մէջ չորցնելու դրութիւնը կը շարունակուի տակաւին : Բիւրակն յօժարակամ կ'ընդունի այս պատուաբեր պաշտօնը , մեր երկրին ճարտարարուեստական զարգացման ըստ կարի օժանդակելու իր աւագ պարտականութեան բերմամբ :

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ՅԱԿՈՐ ԷՖ . ՊԱՐՄԱՄԵԱՆ

Կը Քննադատէ , Բիւրակնի՝ Պատասխանը

ՓՈԽԳՐԵՐՈՒ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆՅ ՄԱՍԻՆ

[ԵԱՀԵԼԱՆ ՎԵՃԱԲԱՆՈՒԹԵՒՆ ՄԸ]

Ասկից իբր երկու ամիս առաջ , Հալէպի ծանօթ վաճառականներէն Յովհաննէս Էֆ . Թիւրապեան հետեւեալ հար-

(*) Ֆիլատար եւ Տեմիրբաշ Պրուսայի մօտ գիւղեր են , ուր մանարաններ կան :

(Ծան . Խմբ .)

ցումներն ուղղած էր մեզ. —

1. Չընդունուած փոխգիր մը «բօրօքսո»ն բաւ օրինակ պարտաւորի՞չ ե քե ոչ :

2. Չընդունուած փոխգիր մը «բօրօքսո» չընողը ի՞նչ կը կորսնցնէ իր իրաւունքներէն եւ ի՞նչ պատասխանատուութիւն կ'ստանձնէ փոխգիրը փոխանցողներուն եւ փաշտողին հանդէպ :

Մենք՝ Առեւտր. Օրինագրքին 75րդ յօդուածին առաջին հատուածին և 77րդ յօդուածին տրամադրութեանց յենելով՝ պատասխանած էինք թէ «փոխգիր մը չընդունուելու պարագային անմիջապէս զայն բօրօքսո ընելու պէտք անվիճելի է : Իսկ թէ համիլ մը (կրողը) ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ չընդունուած փոխգիր մը բօրօքսո ընելէն. — Ասիկա Առեւտր. Օրինագրքին մէջ բացայայտ կերպով նշանակուած է» :

Ահաւասիկ յիշեալ 75 և 77րդ յօդուածները. —

75րդ ՅՕԴ. — Բօլիչա քեաղըտը մատամբի քապուլ օլընա, հէման քապուլը քէյֆիյէթինտէն քաըշուլըղը տախի մէվնուտ օլտըղը միւսմէյ պան օլուպ, օլ պապտէ զանըընա վազը իմզա իտէն ասհապը հէվալան ինտիտէ տէլիլի քեաֆի տիր :

77րդ ՅՕԴ. — Բօլիչանըն ատէմի գապուլի բրօմէսթօ թապիր օլընուը պիր սէնէտ իլէ իսպամ օլընսուր :

Հալէպէն վաճառական Յաիօր էֆէնտի Պարտամեան գրութեամբ մը ⁽¹⁾ կը փաստաբանէ թէ մեր տուած այս պատասխանը ուղիւ չէ : Չընդունուած փոխգիրը բօրօքսո ընել պարտաւորիչ չէ՛, կ'ըսէ, և կրողը ո՛ր և է օգուտ մը չունենար՝ չընդունուած փոխգիրը բօրօքսո ընելով : Պարտամեան էֆէնտի իր առարկութիւններն ու բացատրութիւնները հետեւեալ կերպով ամփոփած է. —

«Եղբակացներով մեր ըսածները, կը գտնենք թէ՛

(1) Շատ փափաքեցանք որ Պարտամեան էֆ.ի գրութիւնը ամբողջովին հրատարակենք, բայց երկար ըլլալուն համար, պարտաւորուեցանք մէջ բերել միայն իր եղբակացուցութիւնները, որոնք արդէն ամբողջ գրուածքին խտացում մը կը կազմեն. — Ծան. Խմբ. :

Ա. — Ասեմի քեօիյի բրօթէսթօյին պայմանաժամը, որոշ կերպով ճշտուած է: Եթէ օրէնքին տրամադրած միջոցին մէջ տեղի չունենայ, որոշ իրաւունքներ կը կորստին, մինչդեռ ասեմի գապուլի բրօթէսթօյին համար, պայմանաժամ մը որոշուած չէ: Հետեւաբար, ինչպէս որ համիլին կամքէն կախուած է ուղած ժամանակ փոխգիրը ցոյց տալ և ընդունուիլը պահանջել, այդպէս ալ չընդունուելու պարագային կրնայ բօքսքօ ընել կամ ո՛չ և մինչեւ վճարօրին նախընթաց օրը կը պահէ իր այս իրաւունքը:

Բ. — Օրէնքը նմանապէս բացորոշ ու ճշտուած պայմանաժամ մը տրամադրած է ասեմի քեօիյի բրօթէսթօն՝ քաջօղին ու փոխանցողներուն հաղորդել տալու համար: Ընդհակառակը ասեմի գապուլի բրօթէսթօն եւս հաղորդել տալու համար այդպիսի պայմանաժամ մը չէ նշանակած: Հետեւաբար, համիլը կրնայ ո՛չ միայն ասեմի գապուլի բրօթէսթօ ընել կամ ոչ, այլ նաեւ որոշակի կերպով իր կամքէն կախում ունի այդ բրօթէսթօն ո՛չ թէ անմիջապէս մէկ օր յետոյ, այլ մինչեւ վճարօրը՝ իր պէտք տեսած վայրկեանին ընել ու հաղորդել տալ և ասոր պատճառը սա է թէ փոխգիրը ընդունուելու համար ցոյց տալը համիլին համար իրաւասութիւն մ'է (faculté), մինչդեռ պայմանաժամին լրանալուն վճարումը պահանջելը պարտականութիւն (devoir) մ'է: Հետեւաբար, կարճ խօսքով, ասեմի գապուլի համար բրօթէսթօ չընելով կամ հաղորդել չտալով, համիլը իր պահանջը գանձելու համար քաջօղին կամ փոխանցողներուն գիմեկու իրաւունքը կորսնցուցած չըլլար»:

×

Ահաւասիկ Պարսամեան էֆ.ի եղրակացութիւնները, որոնք ասիից առաջ մեր տուած պատասխանին քննադատութիւնը չէ որ կը կազմեն, քանի որ մենք փոխգրեւոր ընդունելութեանց ընդհանուր պայմաններուն վրայ հիմնած էինք մեր պատասխանը մինչ Պարսամեան էֆ. մասնաւոր պարագայի մը վրայ յենլով կ'ընէ իր ղեկավարութիւնները: Դաւանելով ուրեմն մեր տուած պատասխանին, կը կրկնենք զայն, որովհետեւ պայմանաժամի կողմէ փոխգիրներն երեք կարգի կը բաժնուին. —

Ա. — Ի տեսութեան վճարելի .

Բ. — Տեսնելէն քանի մը օր ետք վճարելի .

Գ. — Թուականէն քանի մը օր ետք վճարելի :

Ի տեսութեան վճարելի փոխգրի մը պայմանաժամ չունի : Անոր ընդունելութեան և վճարման օրը միեւնոյնն է : Հետեւապէս, այս կարգի փոխգրիներուն ասեմի քէսիքի բրօթէսթօն կը լրացնէ նաեւ ասեմի գապուլի բրօթէսթօյին պէտքը :

Տեսնելէն քանի մը օր ետք վճարելի փոխգրի մը պայմանաժամը փոխգրին ընդունուած օրէն կը հաշուուի : Երբ փոխգրի մը կ'ստանանք, մեր շահը կը պահանջէ գիտնալ թէ վճարողն այդ փոխգրիւր պիտի ընդունի՞ թէ ոչ, կամ այլապէս իօտելով, փոխգրին փոխարժէքը անոր քով տրամադրելի՞ է թէ ոչ : Եթէ անկա չընդունի փոխգրիւր, — ինչ որ կը նշանակէ թէ փոխգրին փոխարժէքը չունի և բնականաբար կը մերժէ վճարել, — այս պարագային, հաւանական մնասնեբու չենթարկուելու համար, ըստ օրինի (Առետար. Օրէնք 77րդ յօդ.) անվիճելի կերպով պարտաւոր ենք ասեմի գապուլի բրօթէսթօն ընել և փոխգրիւր քաշողն ու փոխանցողներուն դիմել :

Պարտաւորան էֆ. կը յայտարարէ թէ հարկ չկայ այս բրօթէսթօյին : Փոխգրիւր չընդունուելու պարագային, համիլը կրնայ բրօթէսթօ ընել կամ ո'չ և մինչեւ վճարօրին նախընթաց օրը կը պահէ իր այս իրաւունքը : — Պահ մը ենթադրելով թէ ուզի՞ր ըլլայ Պարտաւորան էֆ. ի այս մեկնութիւնը, ստիպուած ենք հարցնելու թէ ե՞րբ է վճարօրին այդ նախընթաց օրը : Ինչպէս ըսինք, տեսութեանէն քանի մը օր ետք վճարելի փոխգրին վճարօրը փոխգրին ընդունուած օրէն միայն կարելի է հաշուել : Արդ, երբ փոխգրիւր տալաւ ին ընդունել տուած չենք, ի՞նչպէս կրնանք և մինչեւ ե՞րբ պիտի սպասենք որպէս զի վճարօրին նախընթաց օրը գայ : Ինչ որ բնաւ պիտի չգայ : Այս պարագային, բացայայտ է որ անխուսափելի կերպով սխալուած ենք փոխգրիւր վճարողին ընդունել տալ, եւ երբ մերժուի՝ անմիջապէս օրինական «բրօթէսթօ»ն ընել :

Իսկ թէ պէ՞տք է ընդունելութեան համար վճարողին

ներկայացնել թուականէն քանի մը օր ետքը և կամ այն ինչ օրը վճարելի փոխգրիները, — այս մասին մեր կաթիժքը հետեւեալն է. —

Այս կարգի փոխգրիին համիլը կրնայ թէեւ մինչեւ վճարօրին նախընթաց օրը փոխգրիը վճարողին ներկայացնել և չընդունելու պարագային բօթխարս ընել, բայց համիլին շահը կը պահանջէ որ փոխգրիը ստացած պահուն, առանց օրերով յետաձգելու, ընդունել տայ և հակառակ պարագային բօթխարս ընէ, Փոխգրի մը ընդունել տալը ամէն պարագայի մէջ շահաւոր է համիլին, որովհետեւ.

1. վճարման օրը, վճարողը չի կրնար փոխգրիը մերժել, առարկելով թէ անոր փոխարժէքը տակաւին ստացած չէ:

2. վճարողը չի կրնար վճարումը մերժել, առարկելով որ փոխգրիին նիւօյի տարադներուն մէջ անկանոնութիւն մը կայ:

3. — Երբ փոխգրի քաշողը առանց փոխարէնի մէկու մը վրայ փոխգրի քաշած է, ինչ որ առեւտրական գործառնութեանց մէջ ամենատարածական բան մ'է, և փոխարէնը չլրկած սնանկանայ, կրողը իրաւունք չունի փոխգրիին դրամը մոխաթապէն պահանջելու, եթէ սա ընդունած չէ: Իսկ եթէ ընդունած է, փոխգրիին փոխարէնը օրին ղրկուած ըլլայ թէ ոչ, պարտաւոր է վճարօրին փոխարէնը վճարել:

4. — Եթէ փոխգրիը քանի մը օրինակներով հրապարակ ելլայ, և վճարողը ասոնցմէ մին ընդունի, անիկա պարտաւոր է այդ ընդունած փոխգրիին միայն դրամ վճարել: Եթէ միւս օրինակներուն վճարէ, փոխգրիը կրողին դէմ պարտքէ չազատիր, մինչդեռ եթէ փոխգրիը ընդունուած չըլլայ, կրնայ իրեն ներկայացուած ո՛ր և է օրինակին վճարել, բաւ է որ անոր մէջ նշանակուած ըլլայ — ասիկա վճարելով միւս օրինակները կը ջնջուին — ի հատուածը:

Թէեւ, խնդիրը օրինական տեսակէտէն քննելով, Օսմանեան և Եւրոպական քանի մը երկիրներու առեւտր. Օրինագրքին մէջ չիկայ վճարօրը յայտնի փոխգրիներու ասեմի գապուլի բրթէսթօյին պարտաւորիչ ըլլալու համար տրա-

մադրութիւն մը, բայց փոխգիրներու օրինական տրամադրութիւնները քննելու և բարեփոխելու նպատակաւ 1886ին Անվէրսի և 1888ին Պրիւսէյ՝ մէջ գումարուած համաժողովները անհրաժեշտ դատած են փոխգիրը վճարողին ընդունել տալու պայմանը :

Փոխգիրներու առթիւ իրաւաբաններուն յայտնած իրարու հակառակ կարծիքները համաձայնեցնելու, ծագած վէճերն օրինաւոր եղանակաւ լուծելու համար, ամէն երկրի օրէնսդէտներ այս համաժողովին որոշումներուն կը դիմեն : Ասոնք թէեւ թուրքիոյ կողմէ վաւերացուելով մեր առեւար, օրէնքին մէջ մտած չեն, սակայն այդ համաժողովին թուրքիոյ կողմէ Պրիւսէյի Օսմ. դեսպան Քարաթէոտորի էֆ. ներկայ գտնուած և խորհրդակցութեան մասնակցած ըլլալով, այս համաժողովին փոխգրերու մասին տուած որոշումները օրինական կրնանք համարել :

Դասընթացք

Խոսակերէն Առեւտր. Լեզուի

CORSO DI

LINGUA ITALIANA COMMERCIALE

ԴԱՍ 2.

ԿԱՆՈՆ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

i, a, o, u ձայնաւորներէն տուաջ ցլ գրերը յի ձայնը կը հանեն, ինչպէս. —

gli յի, dagli սայի, biglietto պիյիէքօ, figlio ֆիյիօ :

ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

Mi	rivolgo	alla	vostra	riputazione	persuasio
մի	ռիվօլկօ	ալլա	վօստրա	ռիպուտացիօնէ	բէպասացիօն
di	non	poter	meglio	cominciare	il mio
մի	նօն	բօթէ	մէյլիօ	կօմինչիա	էլ միօ

commercio. Vi pregho dunque a spedermi certa
 ասելիք. Վէ բեկօ արահատ — բեկիւն չեմ
 quantità di mercanze che meglio possano convenire
 արեւելիս րի յետադե քէ յելիս բոսանօ ասելիք
 ad un giovane principiante. Desidero che il tutto
 ար ան ճօշանէ բանչիքեան Տեղիւնս քէ էլ իննիս
 sia della miglior qualità ed a prezzi i più
 քիւ րելլ — յելիս — արիւն էր — բեկցի է բեկ
 discreti ma vorrei piuttosto pagare qualche cosa
 արիւնքի քս ճօշանէ բեկարօնս բանաւ արաւի ասդ
 di più, purché le mercanzie fossero tali — quali
 քէ բեկ — բանաւ է յետադե Ֆուտօ րաւի արաւի
 le desidero. Ho bisogno in principio di cattivarmi
 լի րեղիւնս. օ արիւն էլ բանչիքի քէ արարիւնս
 la confidenza del pubblico, e siccome è mia
 քս ասելիք րելլ բանչիք քէ արաւի է րա
 intenzione di conservarmela quando me la saro
 ինչիցի քի քս ասելիք արաւի քս ասելիք քս ասելիք
 acquistata
 արաւի քս ասելիք

×

ՀՐԱՀԱՆԳՆԵՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

io ho իօ օ ես ունիմ	noi abbiamo ռօ ռապիմօ ունինք
tu hai դու աի դու ունիս	voi abbiate լօ լապիարէ դուք ունիք
egli ha էլի ան ունի	essi hanno էսի աննօ աննք ունին
pezzo բեկցօ ծրար	balla արլլ հակ
cassa ասս սնաուկ	barile արաւիլէ սաուկաւ
cotone օթօնէ բամբակ	lana լան բուրդ
seta սեղա յետա	nastro ռասարօ ժապուէն
zucchero ջրատեւօ շաքար	olio օլիօ լուղ
cento լինի հարիւր	mille քիլէ հազար
lire լիւրէ իտալ. ֆրանք	franchi ֆրանքի ֆրանկն. ֆրանք
veduto վեդուտօ տեսած	trovato ինօվտօ գտած
perduto բեկարօնօ կորսած.	paghato բանաւ վճարած

io ho veduto—egli ha perduto un pezzo— voi abbiate comprato questo articolo—essi hanno scritto la lettera—il mercato ha paghato cento franchi l'agente ha ricevuto mille lire—questa casa ha comprato una balla seta noi abbiamo venduto questo articolo a buon mercato.

×

ՎՐԻՊԱԿ. — Նախորդ թիւին մէջ հետեւեալ տպագրական սխալներն եղած են. —

Quaranti պիտի ըլլայ quaranta. — Della prometta պիտի ըլլայ del prodotto. — Articole պիտի ըլլայ articolo. — questa agente պիտի ըլլայ questo agente և questo casa պիտի ըլլայ questa casa :

ՏԷՄԵՐԱԻ

ԳՐԲԱՆԱԳՐԱՅԻ

ՏԷՆԻՉԻՆ

ԳՈՐԿԱՅԻ

ԱԳՍԱՐԻ

ՍՊԱՐԹԱՅԻ

ԳՈՐԳ-ԵՐԸ

ԳՈՐԳԵՐՈՒ ԵՒ ՄԵՆ ԿՏՐՈՂ ՄԿՐԱՏԸ

ԶՈՐ ՀՆԱՐԱԾ Է

Խ Ա Չ Ի Կ Է Ֆ. Գ Ա Չ Ա Չ Ե Ա Ն

×

Կէօրաւսի մէջ կը գործեն 1000 քեզիեաներ 5—6000 գործաւորներով, որոնք իսլամ են։ Մարգար էքիզէր, տԱնտուա, Սպարթալը, Փօլադօ վաճառատուները անէներ ունին, որոնց քահանայ կ'ընեն։ Կէօրաւս կ'արտադրէ տարին 160,000 քառ. կանգուն գորգ, որոնց բոլորն ալ կը գործուին Սայքսի հիւսելանիթերով, որոնց գործածութիւնը պարտաւորիչ է։ Կէօրաւսի գոյգը ունի կանգունին մէջ 120 թել և 128 կապ և քեֆ իլմե խալը կարճ է, զանազան գունաւորումներ ունի և տեղւոյն վրայ կ'արժէ 28 զրուշ մէճիա ստակ։ Այս գորգերն ալ ճիշտ Սիմալի կերպով 40% փոխափոխով կը ծախուին Իզմիրի վաճառականին։ Այս աժան ապրանքը, նոր սահալոյցին պատճառաւ, երբ զըրկուեցաւ Ամերիկեան հրապարակէն, սկսաւ մեծաքանակ ծախուիլ Եւրոպայի մէջ, ժանտանդ ի Գերմանիա և յԱւս-

տրիա: Կէօրտէսի տարեկան արտադրութիւնը ամբողջովին կ'արածուի: Գորգին երիւր ստորին գրգրները է, առկա՞նք «բրօք» և նկարը կը գործուի տեսակ մը Բանալայի վրայէ: Ժամանակէ մը ի վեր, փորձեր կ'ըլլան տեղի նուրբ գորգեր գործելու: Սէնտիքայի ներկարանը հիմա ներկուած ըլլալը կը ծախէ և տեղւոյն ներկատունները գոցուելու դատապարտուած են:

ՏԵՄԻՐՃԻԻ ԳՈՐԳԵՐԸ

Կայ երկու տեսակ գորգ, Գապա և Նեվրեւա, որ Կիւլիսքան ալ կը կոչուի: Բոլոր գորգերը կը գործուին Սայքսի հիւսելանիւթերով: Գապա գորգը ճիշտ Սիմալի գորգին յար և նմանն է: Կիւլիսքանը թէ՛ բուրդ և թէ՛ բամբակ երիւր կը պատրաստուի և ունի կանգունին մէջ Ուշագ Գիրմանի թելը և կապը: Խալը կարճ է և զանազան գունաւորումներով կը պատրաստուի: Շատ յաջող են Տէմիրճիի գորգերը, մանաւանդ Կիւլիսքանը որ մեծ սպառում ունի եգիպտոսի և Եւրոպայի մէջ: Մարգար Էքիզէր, ԽԱՆՈՒՆԻԱ, Հաֆոնթէն, Սպարթալի, Փօլագօ վաճառատուները անկերքներ ունին, որոնց փոխի կ'ընեն: Գորգերը ճիշտ Սիմալի կերպով որոշեալ գներով կը գործուին և 40% փոխիւնով կը ծախուին Իզմիրի վաճառատանց:

ԳՐԸՐԱՆԱՅԻ ԵՒ ՄԱՆԻՍԱՅԻ ԳՈՐԳԵՐԸ

Այս երկու քաղաքներու մէջ շատ նոր է գորգագործութիւնը: Սպարթալի Տունը հոս մէկ մէկ անկեր հաստատած է և գորգերը կը գործուին Սայքսի հիւսելանիւթերով, որոնք ներկուած կը ծախուին: Տեսակն է Մուշգապատի յարմարող գորգ մը 176 թելով և 192 կապով: Երիւր բամբակ է:

ՏԵՆԻՉԼԻԻ ԳՈՐԳԵՐԸ

Սպարթալի Տունը հոս անկեր մը հաստատած է, Գուշագեան էֆէնտի որ սգի ի բռին կ'աշխատի գորգագործութիւնը տարածելու: Դեռ անցեալ տարի կազմուած է գործը և իր եռանդոտ անկերքին շնորհիւ կը խոստանայ յառաջդիմել: Կը գործուի Կէօրալանի մօտ տեսակ մը՝ բամբակ երիւր և 176 թել և 224 կապով: Գորգերը կը գործուին Սայքսի ներկուած իլմեով և որոշեալ գներով կը ծախուին Իզմիրի վաճառականին:

ԳՈՒԼԱՅԻ ԳՈՐԳԵՐԸ

Հին կեդրոն գորգագործութեան, Կէօրտէսի նման: Անունի են իր թիֆթիկ գորգերը և սեմնասեները, որ Գու-

լայի յատուկ են։ Նուրբ են Քիրմանէն աւելի, Բուրդէ սեկնասէներն ալ մեծ յարդ կը վայելեն։ Հիւսելանիւթը տեղական է։ Արտադրութիւնը մեծ սպառում ունի։ Ձուրը անման է և շատ կը յարմարի ներկի։ Իզմիրի ծանօթ վաճառականներուն բոլորն ալ գործ ունին Գուլայի հետ։

ԱԳՍԱՐԻ ԳՈՐԳԵՐԸ

Մի և նոյնն է Սիմալի գորգերուն կը գործուին Սոյքսի ներկուած իլմեով և երիտով։ Սպարթայի, Կոնֆիթ, տ'Անտուիա վաճառատուները անհերքեալ ունին։

ՍՊԱՐԹԱՅԻ ԳՈՐԳԵՐԸ

Ահա արտադրավայր մը, որոյ մասին կարծէ քիչ մը ընդարձակօրէն գրել։ Այս քաղաքին մէջ գորգագործութիւնը 12 տարի առաջ սկսած է և զարմանալի է որ ճարտարարուեստին յառաջդիմութեան և կանոնաւոր եղանակներուն կիրառման տեսակէտներով հին և նոր արտադրավայրերուն բոլորն ալ զերազանցած է։ Բարեխնամ Կառավարութիւնը բոլոր դիւրութիւնները, հոգածութիւնը և ջանքը չռայած է Սպարթայի գորգագործութեան, որուն կը պարտի ճարտարարուեստը իր հսկայաքայլ յառաջդիմութիւնը։ Իր հաւատարիմ և խոնարհ հպատակներն ալ դիտցած են օգտուիլ և իրենց կարողութեան չափով սատար հանդիսացած են այս մասին։ Գոնիայի մէջ 1317ին բացուած է գորգի ցուցահանդէս մը, որ ճարտարարուեստին աւելի եւս յառաջդիմութեան մեծ խթան մը եղաւ։ Յուցադրուեցան Սպարթայի գորգեր, որ հիացում պատճառեցին և մի քանի գործարանատէրեր պատուուեցան բիւքպէներով և պատուանշաններով, որոց մէջ այս տողերը գրողն ալ արժանացաւ Արհեստից չքադրումի։ Սպարթայի մէջ գորգագործութիւնը սկսած է, կրնայ ըսուիլ, Խաչիկ էֆ. Գաղաղեան՝ վարպետ գորգագործը, որ միանգամայն առաջնակարգ դժագրիչ և ներկարար մ'է։ Չափական գիտութեանց հիմնական կերպով հմուտ այս հանճարեղ անձը հնարած է միլիմէթուիք թուղթը և մեծ ծառայութիւններ մատուցած է ճարտարարուեստին, որոնք մինչեւ այսօր կը գնահատուին տեղական կառավարութեան կողմէ։ Կրնամ ըսել թէ Սպարթայի մէջ գործող վաճառականները կա՛մ իր տշակերաններն են և կա՛մ թէ մեծապէս օգտուած են իր գիւտերէն։ Հնարած է գորգերու իլմէն կտրող շատ գործնական միլրատ մը, որ հիանալի արդիւնք կ'արտադրէ։ Այս միլրատը, իր դիւրին գործածութեան պատճառով, մեծ զարկ տուած է գորգագործութեան յառաջդիմութեան, որովհետեւ համրակ

գործաւորներն անգամ ալդ միջոցով կարող գործաւորներ եղած են։ Սպարթայի գործաւորներուն մեծագոյն մասը Գաղաղեան էֆէնտիի աշակերտներն են և կամ աշակերտներուն աշակերտները։ Գաղաղեան էֆէնտիի ջանքերուն հետ միացուցած եմ իմ աշխատութիւններս, երբ 7—8 տարի առաջ Սպարթայի մէջ գտրգի գործարան մը հիմնելու ձեռնարկեցի։ Երկու տարուան մեջ քեզ կեանքներուն հին սխաբմը բոլորովին փոխեցինք և գիտական պայմաններու մէջ ճարտարարուեստը յառաջդիմութիւններ գործեց, որոնցմէ թէ՛ Սպարթա և թէ ուրիշ արտադրատեղերը օգտուեցան, մանաւանդ Սվաղ, որ Սպարթայէ հոն գացող և մեր գործատան մէջ ծառայող Գաղաղեան էֆէնտիի աշակերտներուն միջոցաւ հիանալի գորգեր արտադրեց նորանոր մէթոտներով։ Երբ Սպարթա հաստատեցինք գործարանը, ճարտարարուեստը ծաղկեալ վիճակ մը չունէր և ապրանքը չէր ճանչցուած Եւրոպայի մէջ։ Մի քանի Յոյն վաճառականներ կ'արտադրէին այն ատեն 180—200 քեզ կեանքով տարեկան 18—20,000 կանգուն գորգ, 8—10,000 ոսկի արժէքով։ Իսլամները և Հայերը անտեղեակ էին արհեստին և չունէին քեզ կեանքներ։ Յոյն վաճառականը ատոնցմով զբաղելու ժամանակ չէր ունեցած։ Մեր ժամանակ, Իսլամ վարժարանի մէջ գասընթացք մը հաստատուեցաւ, շատ աշակերտներ հասան և 7 տարուան մէջ հնգապատիկ յառաջդիմութիւն գոյացաւ։ Երբ մէկ ամիս առաջ գործով Սպարթա կը գլուխուէինք, հաճոյքով քննեցինք որ իսլամ քեզ կեանքները 650, հայ քեզ կեանքները 50 և յոյներունը 400ի հասած են, գումար 1100 քեզ կեանք, որ տարին 100,000 կանգուն գորգ կ'արտադրէ 50—55,000 իրա արժէքով։

Ուրիշ քաղաքներ ալ այս սխաբմով թող ջանան օգտուիլ և մեր նպատակը ալդ է արդէն այս տողերը գրելով։ Փոխանակ իրարու հետ անհարկի մրցումներ ընելու, պէտք է տարրերով նոր քեզ կեանքներ առաջ բերել։

Գ. ՀՈՒԷՊԵՍՆ

[Մնացեալը յաջորդ թիւով]

[Գորգագործ]

ՍՏԱՅԱՆԲ Մկրտչոյեան Խորհուրդը, Ղեւնդ Վրդ. Դուրեանի, տարագրութիւն Վ. և Հ. Տէր Ներսէսեան եղբայր։ Այս գրքին մէջ կը շեշտուի Մկրտչոյեան Խորհուրդին կարեւորութիւնը, պատմական և վարդապետական տեսութիւններով։ Հրատարակութիւն Ջարգարեան գրատան։ Դին 5 ՂՐԸ.։

ՀԻՍՍՅԵԻ ԹԻՃԱՐԵԹ

×

Զէմանըմըզտա փէննը սէրվէթին է'ն մուհիմմ մէսէլէ-
լէրի աթխտէքի իքի մէսէլէ տիր. — Թիճարէթի քէնտի
քէնտինէ պրագմագ մը հօքսա հիմայէ իթմէք մի — սէրվէթի
միլլիէնէ տահա զիեատէ ֆայլտէպալսշ օլուր: Պունուն հալլի
խուսուսընտա, մէշահիրը մուգթէստտիյն (նշանաւոր տէսե-
սագհսներ) պէյնինտէ իսթիլաֆ վագը օլմըշ օլաղընտան
էվէլ պէ էվէլ ազատէկի թիճարէթ (ազաւս փոխանակութիւն)
գարաֆտարլարըլա պունլարըն մուսալիֆլէրի օլուն իւլէ-
մանըն էֆքեարընը այրը այրը խիւլտա իտէլիմ:

Սընտաթ վէ թիճարէթին քէնտի քէնտինէ պրագըլմա-
սընը թէրվիճ իտէյլէր (նախաւեճար համարողներ) միւտտէ-
ալարընը էտիլլէյլ աթիյէ իլէ (հեճեւեաշ ֆաւստերով) իսպաթ
իտիյօրլար. —

Ա. — Քիւրբէի արզտա պուլունտն պիլճիւմլէ ազվա-
մա ախա մէմալիք պիր բաղարկեաճը ումուսլի տիր: Ճիհանըն
պիր մահալինտէ թիւրապ (հող) վէ իքլիմ (կիւմայ) վէ խա-
սայլիս գալմիյէ (ցեղային յատկութիւններ) իգթիլդադընճա,
մալիւմ պիր մալի եէթիլշտիրմէք իսթիտատը մախսուսը
մէվճուտ պուլունտը: Տիկէր մահալտէ, պաշգա պիր մալի
չըգարմագ իչուն մէհարէթ վէ գապիլիէթ օլուր: Հէր գալմ
իսթիտատը (ընդունակութիւն) իգթիլգատը է'ն միւքէմէլ
սուրէթտէ չըգարտըղը մալի տիկէր գալմըն է'ն ալա հար-
տըղը մալ իլէ տէիշտիկի հալտէ, միլլէթլէրին իսթիտատը
մախսուսլէրի պիր գաթ տահա թէվսի վէ թայիին էյլէր:
Հէր մալ մահալինտէ հարըլտճագը իչուն հէմ կիւղէլ հէմ
էհվէն օլուր: Սընտաթը պէյնէլմիլլէլի քէնտի հալլինէ պրագ-
մաեուպ տա պիր միլլէթտէ էմիլալը մուսթէլիֆէ եէթիլշտիր-
մէք զալլէթիլէ էմթիայի էճնէպիեէնին տուխուլունը մէնն
իթմէք խուսուսաթը գապիլլիյէթի մուսթէլիֆէյլ ազվալմըն
նէշլ ու նիւմադընա (զարգացում) մանի վէ էմիլալըն տահա
պէհալը սաթըլմադընա միւսթէլլէմ տիր: Սընայի վէ թիճա-
րէթի միլլիյէլի հիմայէ ուսուլը բաղարկեաճը ումուսլի օլուն
ճիհանըն ախգ ու իթտադընը վէ էմիլալը միլլէլին միւսպատէլէ-
սինի (փոխանակութիւն) ազալտըր: էմիլալը միլլէլին գանունը

ի գթիսատի միւճիպինճէ (Տնտեսական օրինաց համաձայն) սէրպէսթճէ թէտալիւլինէ մանի օլուր: Ճիհանտաքի ազվամ պէյնինտէ միւպատէլէ իլէ թէվէմ օլան թագսիմի ամալ (աշխատութեան քաժանում) ուսուլը ճարտիր: Հիմայէ ուսուլը իշպու թագսիմի ամալըն թէմամէն ճէրէեանընա մանի օլուր: Հիմայէ ուսուլը պիր հէրտէ հէթիշտիրիւմէսի գապիլ օրմսեան պիր մալի հէթիշտիրմէյէ զալրէթ իթտիրիր: Պու իտէ զալրը միւմքին օլան պիր շէյ իլէ օղրաշմագ տըր: Գիւրրէի աղգտա մալլէրին տահա զիեատէ պէհալը օրմսընը մուճիպ օրմագալըր, տիւնեա եիւզլինտէ սէրվէթի ումումիէի ինտանիլէինն արթմատընա սէտա չէքմէք տիր (պատուար քաշեղ հ):

Բ. — Սընայիի տախիլիլիէի հիմայէ իթմէք ուսուլը ազվամ պէյնինտէ միւնտսէպէթին կէրկինիլիլինէ սէպէպ օլուր: Հիմայէի թիճարէթտէննալ թիւճարան հէկտիկէրիլէ միւնտալաա իտիյօրլար: Պու հալ իտէ մէտէնիլէթի հազըրէհէ թէվաֆուք իթմէղ (չի համաձայնիր): Մէտէնիլէթի հազըրէ ումում ինտանիլէթին սատաթթը հալինի թէէմին իտիճի էսպապըն հէյ-հէթը մէճուտալ տըր: Իշպու էսպապ ու վէսայիլ իլինտէ թէսիտի ինտանիլէթէ խտալմ օլան միւքէմմէլ սուրէթտէ թէրպիլիլի Ֆիքրիլիլ, վէսայիլի միւքէմմէլիլիլ նազլիլիլի վէ մուտապէրէ, վէ ազվամ արաաընտա թէտգիլի Ֆիգը սուրէթի իլէ միւքթէսէկաթը մանէվիլիլի տախի արթտըրան թիճարէթը խտրիճիլիլ տախիլ տիր: Էսպապը մէտէնիլիլիլ իլինտէ օլան թիճարէթը խտրիճիլիլ սէնայիտէ ազվամըն խթիտտալարընը պէր վէճհի մէշրուհ թէճէլլի իթտիրուպ (յայճնեղ) սէրվէթը ումումիլիլի ինտանիլիլ արթտըրըր: Ինկիլիլէրին իթիտաալը կէմիճիլիլ իտէ, իշպու սընտաթ էն զիեատէ ինկիլիլիլ թարաֆընտան իճրա իտիլէրէք, թիճարէթին քէնտի հալինէ պրապըրնտը նէթիճէսի օլան ազվամը սայլիլիլ րէգապէթի պիլալըրէ ինկիլիլիլիլ կէմիճիլիլիլ էհ-վէնիլէշտիրմէք իւզրէ զալրէթլէրինի մուճիպ օլուր վէ պու սուրէթլէ նազլիլիլիլ պահրիլիլ ուճուզլանըր: Հալ պու քի պու իլէ հիմայէ տախիլ օլաճագ օլուրտա, հէր քէս քէնտի կէմիլինէ մալ եիւքլէտէճէկիլինտէն միւնտապաղայի ազվամա մահալ գալմաղ, ուճուրաթը նազլիլիլ (Վիտապրութեան վարձ) պէհալը օլուր: Գապիլիլիլիլ մէմէքէթէ կէօրէ, պիր մէմէ-

քէթ է՛ն զիւստէ զիւրրաւ վէ տիկէրի կէմիճի, վէ պաշգա պիր մէմլէքէթ սանտիւի ոտիւրէնէ թէրճիհէն պիւթարզ գումաշճը օլուր վէ թիճարէթը ուսումիլյէ սէրպէսթ պըրագըլմագտան տօլանը ընգապէթը միլէլ տոսի իճրայի հիւքմ խտէր իտէ էմիսլ քէնտի մահալլինտէ, հանի է՛ն էլլէրիչլի մէմլէքէթտէ իհզար խտիլէճէկլինտէն, է՛ն աղ էմէք սարֆըլլա հէթիչտիւրիլէրէք ինսանլարըն ֆաղլայի մէտպիլէրի թէսարրուֆ խտիլէճէկի կիպի մալլէրին միւքէմէլիէթ վէ ուճուղլուղ տոսի թահթը թէէմինէ ալընմըլ օլուր:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՖ. ԹԱՎՇԱՆՃԵԱՆ, որու ցաւալի մահը ծանայց Նիւ Եօրքէ քաշուած հեռագիր մը, ինքնատիպ դէմք մ'էր մեր զարգացեալ վաճառականներու գոտակարգէն մէջ: Հակառակ իր փարթամ վիճակին և գորգի հրապարակին վրայ իր առաջնակարգ գիրքին, երբեք չքաշուեցաւ գրիչ չարժեղէ և տնտեսական առողջ սկզբունքներ պարզելէ, ինչ որ իր արժանիքներուն ամենէն ուշագրաւը պիտի մնայ: Մեր վաճառականներէն շատերը, տեսակ մը նախապաշարուծով և հոտսիրութիւնով, իրենց գիրքին անհամապատասխան նկատած են յօդուածագրութիւնը, այսինքն իրենց առևտր. հմտութենէն և փարձառութենէն ուրիշներուն ալ բաժին հանելը: Թավչանճեան էֆ. գործնական կերպով հերքեց այս նկատումը և հաստատեց որ հանրութեան ծառայելու լաւագոյն մէկ եղանակն ալ լուրջ և հըմտալից յօդուածագրութիւնն է: Ասոր համար է ահա որ յարգանքի ու համակրութեան պատի մը կը բոլորուի հիմակ իր անուան և յիշատակին շուրջը:

Թավչանճեան էֆ. առաջին օրէն իսկ համակիր վերաբերում մը ունեցած էր Բիւրակնի հանդէպ և իր գնահատական տողերն հրատարակուած են Բիւրակնի Ա. հատորին Ա. թիւին մէջ: Մեր ցաւակցութիւնները՝ իր պարագաներուն:

Դուն պիտի ըրաս Բարոյագէ, Տնեսագէ, Օրեկագէ,
Միջին և Բարձրագոյն Դասընթացներու համար պիտանի
դասագիրքեր: Գին 6 և 8 զրշ.:

ԱՌՆԵՏԸ. ԲԱՌԱՐԱՆ

«ԲԻԻՐԱԿՆ»Ի

Առժանդինի գլխավոր քաղաքներն են. — Պուէնոս Այ-
րէս (663,000 բն.), Ռոզարիօ (110,000), Լա Բլադա (65,000),
Քոռտոպա (54,000), Թուքուման (40,000), Մէնրոզա (30,000)
Կոլալէ Բուայզա (25,000), Բէսանա (24,000), Սանդա Ֆէ
(22,000), Սալթա (20,000), Քոսսիէնթէզ (17,000), Մէռչէ-
տէս (12,000), Սանիքոլ (13,000):

Առժանդին ամէն երկրի յատուկ կլիմաներ ունի: Օդը
առողջ է: Երկրագործութեան գլխավոր ճիւղն է արջառա-
բուծութիւնը: Վերջին տարիներս ջանքեր ըրին և յաջողե-
ցան արմուրք մշակելու: Տարին միջին հաշուով, վերջին վի-
ճակագրութեան համաձայն, 75—80 միլիոն բէզօի (մէկ բէ-
զօն հինգ ֆրանք է) հասոյթ մը կ'արտադրէ անասնաբու-
ծութեան զանազան ճիւղերէն: Կ'արտածէ տարին 500,000
ոչխար, 350,000 կով, 20,000 ջորի, 15,000 ձի, 200,000
թօնօ բուրդ, 100,000 թօնօ աղած և սառած միս և 50,000
հատ մորթ: Գրէթէ հաւասար չափով և 45 միլիոն բէզօ ար-
ժէքով 1 ու կէսական միլիոն թօնօ ցորեն և եգիպտացորեն
կ'արտածէ: Առժանդինի երկրագործական գլխավոր արտա-
դրութիւններն են շաքարն ու ոգելից ըմպելիները: Շաքարի
արտադրութեան գլխավոր կեդրոնն է Թուքուման, ուր 40ի
չափ շաքարի գործարաններ և զտարաններ կան, և տարին
150,000 թօնօ շաքար կ'արտադրեն: Թուքումանէ դատ,
շաքար կը շինուի Սանթիակոյի, Քոսիէնթէզի և Ռոզարի-
օյի մէջ: Այս վերջին քաղաքը ահագին զտարան մը ունի,
որ կրնայ տարին 25,000 թօնօ խամ շաքար զտել: Առժան-
դինի մէջ հիմնուած են իբր 650 թուով ոգելից ըմպելի-
ներու գործարաններ, 85 գարեջուրի, 193 ալքոլի, և 365
զանազան տեսակէ ըմպելիներու: Այս երկրին մէջ հանքա-
քաններու հետազոտութեանց համաձայն, կը գտնուին ոս-
կիի, արծաթի, պղինձի, հանքածուխի հանքեր, բայց ա-
սոնցմէ տալաւին 5 միլիոն բէզօ արժէքով հանածոյ հա-
զիւ կրնայ արտադրուիլ տարին: Առժանդինի մէջ, հազոր-
դակցութեան ուղիներն ըստ բաւականի կատարելագործ-
եալ են, հինգ չոգենաւային ընկերութիւններ գետերու

վրայ կանոնաւոր սպասարկութիւն մը կ'ընեն, և 40,000 թօնօ տարողութեամբ առաքատանաւեր և շոգենաւեր ունին: Հեռաւոր վայրերու փոխադրութեան համար, Առժանդինի տեղացի վաճառականները ունին 2000 առաքատանաւ 12,500 թօնօ, և 235 շոգենաւ 37,000 թօնօ տարողութեամբ: Ասկից վատ, Առժանդինի մէջ 23 շոգենաւային օտար ընկերութիւններ կան, որոնք Ամերիկայի զանազան կողմերը և Եւրոպայի ամէն կարեւոր նաւահանգիստները կանոնաւոր սպասարկութիւն կ'ընեն: Առժանդին ունի բազմաթիւ քիօմէդը երկաթուղի: Ընդունած է մեզբական դրութիւնը, նոյնպէս ընդունած է ոսկեգրամը: Ունի պետական պանքա մը:

ԱՌՊԻԴՈՍԺ (Arbitrage). — Լատիներէն arbitrare բնիւթ բառէն առնուած է, և գործի մէջ կը նշանակէ աժան գինով գնուած նիւթի մը համար ծախելու շահաւոր հրապարակ մը ընտրել: Երբ վաճառական մը հրապարակի աժան գինէն օգտուելու նպատակաւ ո՛ր և է նիւթ, վաճառք, առեւտր, թուղթ, արժեթուղթ ևայլն կը գնէ ու զայն կը ծախէ կամ կը փոխանակէ ուրիշ հրապարակի մը վրայ, որ այդ նիւթին գիները աւելի բարձր են, առպիղռածի գործողութիւն մը կատարած կ'ըլլայ:

Գլխաւորաբար չորս տեսակ նիւթերու վրայ առպիղռած կ'ըլլայ.

Ա. Վաճառքներու վրայ (Arbitrages sur marchandises)

Բ. Թանկագին մետաղներու վրայ (Arbitrages sur les matières d'or et d'argent)

Գ. Փոխ—գիրներու վրայ (Arbitrages de Banque)

Դ. Արժեթուղթերու վրայ (Arbitrages des actions et fonds publics).

Առեւտրական կարեւոր հրապարակներու միջեւ, շարունակ առպիղռածի մեծամեծ գործառնութիւններ կ'ըլլան փոխգիրներու և արժեթուղթերու վրայ: Ասոնց հետ բաղդատելով, վաճառքի և թանկագին մետաղներու վրայ առպիղռածի գործողութիւնք զուրկ են մեծ կարեւորութենէ:

Վաճառքի վրայ առպիղռած ընելու գործառնութիւնք պարզ են: Վաճառականը պէտք է գիտնայ առպիղռած ընելիք վաճառքին օտար հրապարակներու օրուան գիները:

պէտք է լիակատար ծանօթութիւն ունենայ օտար երկիրներու դրամներու, չափերու և կշիռներու տարբերութեանց, ինչպէս նաեւ փոխադրութեան և ուրիշ ծախքերու մանրամասնութեանց վրայ :

Թանկագին մետաղներու վրայ առպիգումը երկու մասերու կը բաժնուի, ոսկի և արծաթ ձոյլերու վրայ և ոսկի ու արծաթ դրամներու վրայ : Զոյլ մետաղներու գրէթէ միակ հրապարակը Լոնտոն է : Աշխարհի զանազան կողմերը շահագործուող ոսկիի և արծաթի հանքերու արտադրութիւնք Լոնտոն կը զրկուին և ամէն երկիր իր պէտքը գրէթէ միշտ Լոնտոնէն կը հայթայթէ : Զոյլ ոսկին օրինական աստիճանէն (22 քրաթ) աւելի կամ պակաս կ'ըլլայ, զայն լուծելու, օրինական վիճակին բերելու, ինչպէս նաեւ հանածոն փոխադրելու համար, հանքին հեռաւորութեան կամ դիրքին համեմատ, շատ կամ քիչ ծախքեր կ'ըլլան : Զոյլ մետաղներու վրայ առպիգումը ընողները պէտք է հմուտ ըլլան այս պարագաներուն, իրենց ամէն մանրամասնութիւններով : Ոսկի և արծաթ դրամներու առպիգումներուն հիմը ձոյլ մետաղներն են, ուստի միեւնոյն տեղեկութիւնները անհրաժեշտ են անոնց համար, որ դրամներու առպիգումի գործերով կ'ըջողին : Փոխգիրներու վրայ առպիգումի կարեւոր գործառնութեամբ առեւտր. հրապարակներու միջեւ :

Փոխգիրը դրամին և վաճառքին ներկայացուցիչն է : Անոր գինը դրամի և վաճառքի նման կը փոփոխի պարագաներուն և տեղւոյն համեմատ : Փոխգիրներու խնդրանքն ու մատուցումը, անոնց պայմանաժամը, զեղչին, տոկոսին սակերու տարբերութիւնը և ուրիշ մասնաւոր պարագաներ կ'ազդեն փոխգրին արժէքին վրայ, մեծ տարբերութիւններ առաջ կը բերեն երկու հրապարակներու փոխգիրներուն մէջ, և առպիգումի միջոցով կ'օգտուին դրամատունները, և օտար հրապարակներու վրայ վճարում ունեցող աշխատաւորականները, որոնք տեղեկութիւն ունին դրամական ուրիշ հրապարակներու գործառնութեանց վրայ : Պետական արժեթուղթերը, առեւտր. և ճարտարային ընկերութիւններու բաժնեթուղթերն և պարտաթուղթերը իրենց օրական գիներն ու տուած տոկոսին, ապահովութեան տեսակէտով դրամատէրի մը համար աւելի կամ նսւազ շահաւոր վիճակ մը կ'ունենան : Ահա այդ թուղթերն իրարու հետ փոխանակելու

և շահաւորը ընարեւելու գործողութեան առաջիդեաժէ կ'ըսեն: Արժեթուղթերու առաջիդեաժէ չորս տեսակ կ'ըլլայ. Ա. Կանխիկ, որու կ'ըսեն arbitrage de portefeuille, Բ. Պայմանաժամով, arbitrages à terme, Գ. Հրապարակէ հրապարակ, arbitrage de place à place, Դ. Գործողութիւն մը նորոգելու համար, arbitrages en reports: Կանխիկ առաջիդեաժէ Արժեթուղթերու վրայ. — Սովորաբար 3 կամ 4 % տոկոս կը վճարեն պետական արժեթուղթերն և առեւտր. ընկերութիւններու հրապարակ հանած պարտաթուղթերը:

Դրամատէրները երբ այդ թուղթերէն գնեն, հաշուի կ'առնեն անոնց արժէքը ու վճարած տոկոսը: 3% տոկոս բերող և 90 Փր. արժու թուղթ մը բնականաբար աւելի շահաւոր է, քան նոյնչափ տոկոս բերող և 95 Փր. արժու ուրիշ թուղթ մը: Սակարաններու մէջ, իրական և նոյն իսկ մտացածին պատճառներով, շահագիտութիւններու ենթ հետեւանքով արժեթուղթերու գիները շարունակ կը փոփոխին: Այն դրամատէրները, որոնց եկամուտը այդ կարգի արժեթուղթերուն տոկոսը կը կազմէ, իրենց դրամագլուխէն աւելի մեծ հասոյթ մը արտադրել կարենալու համար, շարունակ կը հետեւին սակարանի օրուան գիներուն և իրենց ունեցած արժեթուղթերը երբեմն կանխիկ կը փոխանակեն աւելի շահաւոր թուղթերու հետ: Անոնց այս գործառնութեան arbitrages de portefeuille կ'ըսեն:

Պայմանաժամով առաջիդեաժէ. — Ինչպէս որ դրամատէրներ իրենց ունեցած արժեթուղթերը փոխանակելով կանխիկ առաջիդեաժէներ կ'ընեն, այնպէս ալ շահագէտներ երբ արժեթուղթերու գիներուն մասին, մօտաւոր ապագայի մը մէջ ելեւէջներ յաւան, պայմանաժամով կը գնեն անոնցմէ, որոնց գինը պիտի բարձրանայ, և ալիվուէ կը ծախեն այն թուղթերը, որոնց գինը պիտի իջնէ: Սակարանի այս գործառնութեան arbitrages à terme անունը կուտան:

Հրապարակէ հրապարակ արժեթուղթերու վրայ առաջիդեաժէ. — Շահագէտներ ո'չ միայն իրենց հրապարակի արժեթուղթերու գիներու փոփոխութիւններէն կրնան օգտուիլ առաջիդեաժի գործառնութիւններով, այլ նաեւ անոնց օտար հրապարակներու գիներէն, ենթադրենք որ

[Կը շարունակուի]

ԴԱՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ Բ. ԴԱՏԱՐԱՆ

Գ ՅՈՒԼԻՍ

Այսօր տեղի ունեցաւ գեղապարծ Սափա էֆ.ի դէմ Սէֆէրեան Պետրոս էֆ.ի բացած դատին շարունակութիւնը: Սափա էֆ. բացակայ էր: Միհրան էֆ. յայտարարեց թէ ինք Սափա էֆ.ի հաշուոյն վաճառք գնած էր Պետրոս էֆ.էն, վկաներ հաստատած էին թէ Սափա էֆ. ստանձնած էր վճարել Միհրան էֆ.ի գնած 2300 զրշ.ի վաճառքին փոխարէնը: Դատարանը, նկատի առնելով այս պարագաները, ի բացակայութեան Սափա էֆ.ի, վճռեց որ յիշեալը 2300 զրշ. հատուցանէ Պետրոս էֆ.ի:

Գ ՅՈՒԼԻՍ

Կարգացուեցաւ Մ. Միշօն Բէնասի Մ. Եազօ Պէխարի դէմ բացած դատին ադերսագիրը: Մ. Միշօն Բէնասի բեղմնացի յայտարարեց որ Մ. Մէնասիմ էսքէնազիէ պահանջը մը ունէր, և անոր համար դատ բանալով իրան մը ստացած էր: Երբ ինքայի միջոցով այդ գրամը գանձելու ձեռնարկեցին, տեսան որ Մ. Մէնասիմ ո՛ր եւ է գոյք չունէր: Յետոյ, լսեցին որ յիշեալը Մ. Եազօ Պէխարի քով 8 ոսկի ամսականով կ'աշխատի, ինքայի միջոցով անոր ամսականին մէկ քառորդը հաճօ ընել ուղեցին: Մ. Եազօ Պէխար մերժեց և հաճօին պատասխանեց որ Մ. Մէնասիմ իրենց քով ո՛ր եւ է պաշտօն մը չունի: Բայց իրենք ստուգ տեղեկութիւն ունին որ յիշեալը Մ. Եազօ Պէխարի քով 8 ոսկի ամսականով կ'աշխատի, ուստի այդ գումարին մէկ քառորդին ինքայի միջոցով իրենց վճարուիլը ինդրեց: Նախագահին հարցման պատասխանելով, Մ. Եազօ Պէխար ըսաւ որ Մ. Մէնասիմ իրենց քով ո՛ր եւ է պաշտօն չունի, երբեմն իրենց յաճախորդ կը բերէ և իրենք ալ գործին համեմատ վարձք մը կուտան իրեն:

Դատարանը յետ խորհրդակցութեան վճռեց որ դատախազը ապացուցանէ Մ. Մէնասիմի Մ. Եազօ Պէխարի քով 8 ոսկի ամսականով աշխատիլը:

10 ՅՈՒՆԻՍ

Հիւսէյին էֆ. դատ բացած էր Հասան Թահսին էֆ.ի դէմ և մուրհակով ունեցած իւր 12 ոսկի պահանջին գանձումը կը խնդրէր: Նախագահին հարցման պատասխանելով, գատախազեալը յայտարարեց որ թէեւ մուրհակին ներքեւի կնիքը իրն է, բայց ինք տեղեկութիւն չունի այդ մուրհակէն, ինչպէս նաեւ Հիւսէյին էֆ.ի պարտք ալ չունի: Հիւսէյին էֆ. պատասխանեց որ դրամը Հասան Թահսին էֆ.ն առաւ և իր պաշտօնէին հետ զրկելով իր կնիքը՝ մուրհակը կնքել տուաւ: Հասան Թահսին էֆ. մերժեց կնիքը իր պաշտօնէին միջոցաւ զրկած ըլլալը: Ասոր վրայ գատարանը որոշեց որ երդում ընէ: Յիշեալը երդում ըրաւ որ այդ մուրհակը ո՛չ ինք կնքած է, ո՛չ ալ ուրիշին հրաման ըրած է որ կնքէ: Յետոյ գատախազը խնդրեց գատարանէն որ 12 ոսկին առած չըլլալուն համար ալ երդնու գատախազեալը: Դատարանը, այս խնդիրը բանաւոր նկատելով, հրաման ըրաւ որ Հասան Թահսին էֆ. երդնու 12 ոսկին առած չըլլալուն համար: Յիշեալը այդ երդումն ալ ըրաւ: Դատարանը մերժեց գատախազին տուած ազերտագիրը:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՇԱՀՈՒ ԱՂՅՈՒՐՆԵՐ

Նամակ Հապէճիստանէ

Օտնակեան ռ՞ր Վաճառքները

ՇԱՀՈՒՈՐ ԿԵՐՊՈՎ, ԿՐՆԱՆ, ԾԱԽՈՒԻ,

ՀԱՊԷՇԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

×

Հետեւեալը ընդօրինակութիւնն է շահեկան համակի մը, զոր ստացած է մեզ ծանօթ վաճառականներէ մին եւ զոր, «Բիւրակն»ի համար ունեցած իր համակի վերաբերումին իբ-

րեւ ապացոյց շնորհ քրատ է հոբազրութեանս քրամադրութեան
սակ դնել, մեր ընթերցողներուն օգտակար թլլալու մօտ. —

ԱՅԻԱ—Ապապա, 30 Մայիս 1907

Եթովպիա, լինելով բարձրագոյն «Industrie» է զուրկ, կը
հայթայթէ միայն նախնական նիւթեր, որով անհնար է գրէ-
թէ առեւտրական մեծ գործառնութիւն մը Տաճկաստանի և
մեր երկրի միջեւ: Այսու հանդերձ, երկրի մը տնտեսական
վիճակը ճանչնալ՝ կրնայ իր բազմադիմի օգտակարութիւն-
ները ունենալ:

Առեւտրական ընդարձակ տեղեկագիրը, զոր ի մօտոյ
պիտի ստանաք, պիտի տայ ձեզ լրացուցիչ գաղափար մը:

Դուք, Տաճկաստանի վաճառականներդ, Եւրոպայի հա-
մար առեւտր. միջնորդի դեր չէք կարող կատարել, որով-
հետեւ հոս և ձիպութի շատ խոշոր դրամագլուխներով և
լաւ կազմակերպուած Եւրոպական առեւտր. ընկերութիւն-
ներ կան: Իսկ տեղւոյդ համար պզտիկ գործեր կրնաք ու-
նենալ ի հաշիւ այս տեղի վաճառականաց:

Տաճկաստանէ ներածել կարելի եղած ապրանքներու
մասին իմ տառնամեայ ուսումնասիրութեանս արդիւնքն է
հետեւեալը՝ որմէ մասամբ կրնաք օգտուիլ. —

ԶՈՐ ՊՏՈՒՂՆԵՐ, թուզ, չամիչ, կադիկ, ընկոյզ, նուշ,
պիստակ:

Քիչ քանակութեամբ, սակայն բարձր գնով կրնան վա-
ճառուիլ:

ՀՈՒՆՏԵՐ, ծառի և քանցարեղիկաց: Կրնան ծախուիլ:

ԳՈՐԳ, 2.20 մէդր երկայնք և 1.50 լայնք ունեցող
միջակ ապրանք կը ծախուի:

Այն ապրանքի դէմ կը մրցին հոս Պոմպայի ճամբով
դրկուած աֆղանեան գորգերը:

ԴԵՐՁԱՆ. բուրգ, բամբակ և մետաքս գերձանները կը
ծախուին մեծ քանակութեամբ: Ասոնց գործածութեան մա-
սին ընդարձակ տեղեկութիւններ՝ գալ նամակաւ:

ՄՈՐԹԵՂԷՆ, Պէյրութի և Ճէպէլի Լիպնանի մէջ պատ-
լաստուող կարգ մը գունաւոր մօրթեր կրնան ծախուիլ: Ա-
սոնց դէմ կը մրցին Շիրա կղզիին արտադրութիւնք:

ՁԷԹ, շատ քանակով և շատ չահուէտ կերպով կրնայ
ծախուիլ:

ԱԼԱՃԱ, դիւրաւ կը քշուի 68 սանթիմէդը լայնքով և 40 եարտա երկայնութեամբ :

ՄԵՏԱՔՍԵՂԷՆԻ մասին եթէ զուտ տեղական պէտքերու համաձայն ապրանքներ պատշաճաւորին, կրնան ծախուիլ :

Այս անգամ այսչափով պիտի բաւականանամ ձեզ փոքրիկ գաղափար մը տուած ըլլալով . երկրորդ նամական գրելիք ապրանքներու կ'աղաչեմ որ ուշադրութեամբ հետեւիք, որով կարելի ըլլայ ձեր և մեր երկրի միջեւ տեւատրական կապ մը հաստատել, որ թերեւս առեւտր. տեսակէտով օգտակար արդիւնքներ տայ : Մնամ յարգանք
Տ. Պ.

Մանիֆաթուրայի Հրապարակք

Յունիսի սկիզբները շատ կայուն վիճակ մը ունեցաւ մանիֆաթուրայի հրապարակը, գաւառներու մէջ ապաստած անձրեւներուն յապաղման պատճառաւ : Բարեբախտաբար այդ կայուն վիճակը չշարունակեց և վերջերս տեղացող անձրեւները քիչ մը ոգեւորութիւն բերին մեր հրապարակին վրայ : Ճամբորդներ սկսան համելլ, որոնք թէեւ մեծամեծ քանակութեամբ ապրանք չգնեցին, սակայն իրենց պակաս տեսակները շտկելու համար բաւական գնումներ ըրին : Այսու հանդերձ, ամրան տեսակներու աքօժը մեծ նուազում մը չկրեց և այդ տեսակներէն մեծ քանակութիւն մը գալ տարուան մնաց, մանաւանդ ճերմակ գեմիկով ամրան պատմաները, զորս ձեռքէ հանելու համար մեր վաճառականները ո՛չ գիներու և ոչ պայմաններու մասին պահանջկոտ չեղան : Եթէ այդ տեսակները մինչեւ Յունիսի կէսը չծախեն, պիտի ստիպուին դալ տարուան պահել և տոկոս վճարել : Մուհաձիր պատմաներն ալ այս տարի նախորդ տարիներու ոգաւումը չունեցան և մեծ քանակութիւն մը մնաց գալ տարուան :

Յունիսի մէջ ամէնէն աւելի փնտռուած ապրանքը բամբակէ բանթօլօնցուներն էին, որոնց ընտիր տեսակները միշտ պակաս են և հակառակ գիներու սղութեան, կարելի եղաւ անոնց աքօժը ծախել բարձր գիներով : Ռուսական բանթօլօնցուներուն ապառելէն ետք կարգն եկաւ իտալական տեսակներուն և այժմ փնտռուած տեսակները անկտրելի է գտնել :

Տիւզ ալ, լաճիվէրտ տիմի, սպինաթօ, տուիլ և ուրիշ այս կարգի տարածքներու վրայ բաւական խնդրանքներ եղան, որոնց քանի մը տեսակները կը պակսին, մանաւանդ լաճիվէրտ տիմիի Ա. տեսակները, որոնց խնդրանքը օր ըստ օրէ կ'աւելնայ և տարածքն ալ շատ քիչ է հրապարակին վրայ, այժմեան գիներուն սղութեան պատճառաւ նոր տարածքներ չըլլալուն համար:

Գալով խոտալական քաղօթներուն, լաւ տեսակները միշտ կը փնտռուին: Աթօքը պակաս է, գիները սուղ են և յանձնումները՝ ուշ: Ապրանք ունեցողը կըրցաւ բարձր գիներով ծախել: Հինէն տարածուած տարածքներէն դեռ չյանձնումներ կան: Ֆապրիֆաները չկրցան վերջին քառօրները յանձնել և գտնուեցան Պուրեցի վաճառականներ, որոնք ստիպուեցան դատարան գիմել իրենց տարածք տարածքները ստանալու համար: Ահաւաստիկ խոտալական տարածք մը որ գլեց անցաւ ամերիկեան և անգլ. նոմնօրինակ տարածքները:

Զմրան տարածքները սկսան հասնիլ: Գրէթէ ամէն վաճառական ստացաւ վլուր, բաղէն: Վաճառումն ալ սկսաւ, սակայն, ինչպէս ուրիշ տարիներ, այս տարի ալ մրցումը սատուիկ է: Շահ փնտռող չկայ: Առաջին օրէն իսկ սկսան տարածք եղած գնով ծախել: Գերմ. և ֆրանս. ծանր տեսակ վլուրներն ալ սկսան հասնիլ: Անոնց վրայ առ այժմ սատուիկ մրցում չկայ, բայց երբ հրապարակն անոնցմով սղողուի, կը յուսացուի որ անոնք ալ ենթակայ ըլլան բուռն մրցումի: Այս տարի մեր վաճառականներուն տուած տարածքները շատ քիչ են բազմատոմար նախորդ տարիներու: Այժմէն կրնանք ենթադրել որ հիմաւուսան առեւտր. մրցման չմասնակցող վաճառականները իրենց տարածքն ի վերջոյ չահով պիտի ծախեն, երբ հրապարակէն պակսին վլուրի և բաղէնի տեսակները:

*
** Մանչեսթրի մէջ բամբակի գինը 6.79 է և այս գինին չուրջը քանի մը սանգիմ տարբերութիւններով կ'ելեւէ: Մանչեսթրի մէջ Տուն ինչպէս նաեւ պատրաստ դրամ ունեցող վաճառականները կըրցան Յունիսի մէջ մեծապէս օգտուիլ սթօք տարածքներէ, որոնք թէեւ գալ տմրան պիտի ծախուին, սակայն աճիւնով պէտք գտնուած են որ մէկ

տարուան տոկոսը բարդելով հանգերձ դարձեալ կարելի պիտի ըլլայ աժան ծախել զանոնք: Վերջերս Եւրոպայէ դուրս քանի մը առեւտր. հրապարակներու դրամական անձկութեան պատճառաւ է որ ապրարանքները ետ մնացած էին, որով կարելի եղաւ ահագին սթոք մը գտնել Մանչէսթրի մէջ: Ձմրան ապրանքը քիչ է Մանչէսթրի հրապարակին վրայ, տեսակներն ալ հին, այնպէս որ Պոլսեցի ո՛չ մէկ վաճառական զնած չէ այդ ապրանքներէն և կրնանք ըսել որ այս տարի մեր հրապարակին վրայ իտալական և գերմանական ապրանքները միայն պիտի ծախուին:

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՎԱՃԱՌՔՆԵՐՈՒ

Գ Ի Ն Յ Բ Ը

ՄԱՐՈՒԼԻՈՅ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՅ

Մարտիոյ մեր քրթակցին՝ վաճառական—յանձնակաւար Les Fils de Giraud Frèresի Յուլիս 18ի օրջաբերականէն քաղուած. —

Խոզակ. — Սուրիոյ գեղին խոզակները քիչ մատուցում ունին և որովհետեւ յանձնարարութիւններու կատարման և շահագիտութեան համար գնումներ անհրաժեշտ էին, զինք բարձրացաւ 12.75 ֆր.ի: Էտրնէի, Սելանիի գեղին խոզակները կ'արժեն 12.50—12.65 ֆր.: Էտրնէի ձերմակ խոզակին գինն է 12.40 և Ամսոխայինը՝ 12.25 ֆր.:

Բուրդ. — Յունիսի մէջ ընդ ամէնը ժամանեցին 24,646 հակ, մինչ

1006 ին	ժամանած էին	24,555 հակ.
1905 »	»	22,830 »
1904 »	»	13,234 »
1903 »	»	12,721 »

Հրապարակը հանդարտ է: Սահմանափակ գործեր միայն կ'ըլլան: Գնողները բանակցութեան մէջ են վաճառողներուն հետ, որոնք զինի մասին բաւական կը գիտման: Ուրֆայի լուացուած պատրաստ ընտիր բուրդին 205 ֆր. տուող եղաւ: Հալէպի բուրդերը կ'արժեն 285 և Շամլինը 275 ֆր.: Էնկիւրիի չլուացուած բուրդը 130—132½ ֆր. է և լուացուածին գինը մինչեւ 250 ֆր.ի պիտի բարձրանայ: Փաթցայի լուացուած տեսակին վրայ 240 ֆր.էն գործ եղաւ:

Պաղտատի լուսացուած ճերմակ և գունաւոր բուրգերուն գինը 175 Փր. է: Տակաւին յայտնի է նոր խաղումին քանակու-
թիւնը: Մուսուլի բուրգէն կարեւոր վաճառում մը եղաւ
235 Փր.ի: Այսօր 230 Փր.ի տուող կայ, բայց առնող՝ ո՛չ:

Բանքակ. — Գիներու անկում էի յուսացուիր: Թար-
ուսի տեսակին 50 քիլօն ծախուեցաւ 70 Փր.ի և Իտլի-
պինը 65 Փր.ի: Չինական տեսակին գիներն անմերձենալի
են: Յունիսի մէջ Մարսիլիոյ հրապարակը ժամանեցին
15,673 հակ, մինչ

1906 ին	ժամանած էին	8,053 հակ
1905 »	»	11,277 »
1904 »	»	5,727 »
1903 »	»	11,155 »

Մորթ. — Կափու մորթի վրայ դործ չկայ: Կը կարծուի
որ մինչեւ ամբողջ վերջը պիտի շարունակէ այս թուլութիւ-
նը: Պաղտատի ազած կափու մորթերը ծախուեցան 75 Փր.ի
(50 քիլօն): Ոչխարի մորթերու հրապարակն ալ հանդարտ է:
[Կը շարունակուի]

ԱՌՆԵՆՈՒՐԻ ԿԵԱՆՐ

Գ Ա Ի Ա Ռ Ն Ե Ր Ո Ւ Մ Է Չ

×

Պանսրմայի մեր թղթակիցը՝ վաճառական Արմեն եֆ.
Մարեան՝ կր գրե մեզ. —

Ինչպէս նախորդ նամակաւս գրեցի, թաց խողակի չըր-
ջանը անցաւ: Չորին քիլէն կը ծախուի 90—120 դրուչի և
մինչեւ 126 դրուչի: Օրական եկած ապրանքը 3—400 քի-
լէն մէջն է:

Արմտիքի նոր բերքը սկսած է հետզհետէ գալ: Ահաւա-
սիկ բոի—ֆուռանը, զոր խոտացած էի զրկել ձեզ. —

Կէս չոր խողակ քիլէն	90—120 դր.	վաճառատուն. մէջ	Լ. Օ. 108
ծորեն	օխան 43—46 փր.	»	» » » »
Բակլայ	» 35—35 ¹ / ₂	»	» » » »
»	» 34 ¹ / ₂	»	» » » »
վարսակ	» 25—25 ¹ / ₂	»	» » » »
Գարի	» 32	»	» » » »

Եգիպտացորեն	»	26—26 ¹ / ₂	»	»	»	»	»
Բեքեկն բոխումի	»	56	»	»	»	»	»
Սխուռ	»	46—60	»	»	»	»	»
Մեղրամում	»	18—20	ղր. վաճառատն. մէջ	»	»	»	108
Անխօն	»	4 ¹ / ₂	»	»	»	»	»
Ոչխարի մորթ	ղոյգը	30—35	»	»	»	»	»
Գառնուկի մորթ	»	25—27	»	»	»	»	»
Կովու մորթ	օխան	6 ¹ / ₂ —10	»	»	»	»	»
Ձէթ	»	6 ¹ / ₂	»	»	»	»	»
Բամբակ	»	7 ¹ / ₂	»	»	»	»	»
Բուրդ	»	9—9 ¹ / ₂	»	»	»	»	»
Հաւկիթ	հարիւրը	16—17	»	»	»	»	»

Պանսումա, 22 Յուլիս

Կ Ա Ղ Ի Ն Ի Բ Ե Ր Ք Ը ԿԻՐԱՍՈՆԻ ՄԷՋ

Կիրասունի մեր թղթակիցը՝ Թովմաս Էփ. Գարագաշեան
կը գրէ մեզ. —

Կաղինի բերքն այս տարի չափազանց առատ ծնունդ
մ'ունեցաւ, այնպէս որ փորձ գնահատողներ յայտարարեցին
որ եթէ ո՛ր և է վըստ չարատահի՝ ընդհանուր բերքի քանակը
պիտի հասնի 400,000 կենդինարի, — բարձրագոյն թիւը
զոր երբեք տեսած ըլլայ Կիրասուն: Վերջին անձրեւներէն
ու քամիներէն թափեցաւ մէկ մասը: Այժմ կընանք ըսել
թէ այս տարուան բերքը գոհացուցիչ է, զի վերջին անձ-
րեւները թէեւ թափեցին մէկ մասը, բայց միւս կողմէն շատ
մեծ նպաստ մը բերին անունդ մատակարարելով, որպէս զի
աղէկ ընցուն մէջերն և ճղճիւմ չմնան: Բայց կարեւոր հարցն
այն է թէ Կիրասուն կը գիտնա՞յ պէտք եղածին պէս օգտուի
իր այգ նշանաւոր բերքէն, որու հունձքը կ'սկսի մէկ ամի-
սէ աւելի կարճ միջոցի մը մէջ: Հերոս, բերքը նուազ
էր և ամէն հաւանականութիւն կար որ գլիները բարձր պի-
տի ըլլային և մատամբ պիտի փոխարինուէր քանակի նուա-
զութիւնը: Բայց այնպէս չեղաւ: Մինչեւ Հոկտեմբերի վերջ
գիներն 430 դրուէէ վեր չեկան կենդինարին: Ընդհակառակը,
Նոյեմբերի մէջ մէկ շարաթէն միւսը 430էն բարձրացաւ 160ի
և շարունակելով հասաւ մինչեւ 210—220ի հիմակ, ուր

գրէթէ հին բերք չէ մնացած : Սակայն այդ բարձրացումներու ամէնէն ուշագրաւն էր մէկ շաբթուան մէջ 130էն 160ի ոտուամբ : Խնչ էլ շարժաւիթը : Հոս կ'արժէ լուրջ ուշադրութիւն դարձնել :—Բարեկամի մը հետ տեսակցութեան մը պահուն, երբ յայտնեցի թէ Կիրատոն այս տարի 100—150,000 տկիի հասոյթէ մը զրկուեցաւ պարզապէս կարգ մը աշիլո՞ռ վաճառողներու պատճառաւ, որք փետր. և Մարտ ամիսներու մէջ վաճառումներ կատարեցին աժան գիններով բերքին առատութեան նշաններուն վստահելով և յետոյ երբ բերքը քիչ եղաւ, իրենք իրենց մէջ համաձայնելով թումբ քաշեցին գիներու բարձրացումին առջեւ, մինչեւ որ իրենց յանձնառութեանց պայմանաժամը լրացաւ : Այսպէս, առաւել կամ նուազ վնասով հաշիւներն կարգադրեցին և պատճառ եղան որ մեր հրապարակը զրկուի այդ կարեւոր գումարէն, ու այն ատեն գտնէ ամիս մը իրկուք ուշ պիտի սկսէր morte saisonը : Մեր այս տեսութիւնը հաւանութեան չարժանացաւ մեր բարեկամին կողմէ, սակայն համոզիչ փաստով մ'ալ կարող չեղաւ հերքել մեր ըսածը : Երախտագէտ պիտի մնա ինք անոր որ ձեռնհասօրէն վար հրապարակաւ հաստատել անոր կամ մեր կարծիքը՝ յօգուտ մեր երկրին : — Այս տարի եւս մեր կարծիքն է թէ ո՛րչափ ալ առատ բերք ունենանք, գիները միշտ բարձր պիտի ըլլան, քանի որ Եւրոպայի և Ամերիկայի սննդական արտադրութիւնք առաւել կամ նուազ չափով վնասուած են և կաղինը գերազանցօրէն սննդարար պտուղ մ'է որ իր բաղմնապիտի գործածութիւններով սովորականէն աւելի պիտի սպառի, պիտի փնտռուի ամէն կողմէ :

ՍՏԱՅԱՆԲ Պաշենց գրասան հետեւեալ նոր հրատարակութիւնները. — Նախաստեփ քնագիտական եւ քննապատմական գիտութեանց, տարրական դասընթացքի Ա. և Բ. տարի, հեղինակութիւն Տքդ. Ենովք Թէյեանի, Դ. տպագրութիւն : Այս գիրքը ընդունուած է Պոլսոյ և գաւառական բոլոր վարժարաններու մէջ և արժանացած է կրկնակի տպագրութեանց : Գին 6 դր. :

ՍՏԱԿԱՊԱՐՏԷՉ ՔԵՐԱԿԱՆ, ծանօթէն անծանօթը, պարզէն բարդը, իրազննական ուսուցմամբ : Կը սովորեցնէ կարգաւ և գրել միանգամայն : Գին 20 փր. :

ՆՈՐ «ՄԻԶԱՆ»

ԵԱԼԸՎԱՅԻ ՄԷՁ

Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչութեան Եալվայի պաշտօնատունը Յուլիս 15ին միգան մը պիտի բանայ խոզակի վաճառման համար: Աւելորդ է շեշտել այն բազմաթիւ օգուտները զոր շերամարոյծներն ու վաճառականները պիտի վայելեն, փութալով օգտուիլ այս միգանին բացումէն:

ԽՈԶԱԿ

Թուրքիոյ մէջ Խոզակի բերքն ընդհանրապէս գահացուցիչ է և 1906ի բերքէն աւելի:

Սպանիոյ մէջ լաւ է և քանակութիւնը միջին:

Կովկասի մէջ, գրեթէ հաւասար է անցեալ տարուանին:

Պարսկաստանի մէջ, տեսակը լաւ է, բայց քանակը զգալի տարբերութիւն մը չունի անցեալ տարուէն:

Թուրքաստանի մէջ լաւ է և 1906ի քանակին հաւասար:

Ծ. Արեւելքի մէջ, Քանդոնի առաջին երեք բերքերը արապերեցին 24,000 հակ, Շանկայի մէջ 45,000 հակ ճերմակ մետաքս, մինչ անցած տարի 28,000 էր, նաեւ 12,000 հակ դեղին մետաքս: Եօքօհամայի մէջ 110,000 հակ, մինչ անցած տարի 98,000 էր:

ԱՆԱՏՈՂՈՒԻ ԳՈՐԳԵՐՈՒ

Հրապարակը

Յուլիս 5—13ին ծախուեցան. —

500 հատ կապերտ	դին 23—46
60 » մետաքս գորգ	» 80—100

Արտածութիւն

Աֆիօն. — Պոլսոյ հրապարակին վրայ ծանօթ առաջնակարգ վաճառական մը, որ աֆիօնի գործով կ'ըբաղի, խոտացած է ամէն շաբթու հաղորդել մեզ այս վաճառքին վերաբերեալ ամէն տեղեկութիւն: Ահաւասիկ Յուլիս 2էն մինչեւ 10՝ աֆիօնի վաճառմանը վերաբերեալ ծանօթութիւններ. —

Ծախուեցաւ ընդ ամէնը 14 կողով, զոր գնեցին Տեաքը
 Վիքայ 7 կղ.Գրհար.ի հին բերք, Թալլանը 228—232¹/₂ դ.
 Կիւմիւշկերս. 3 » » 237 »
 Հօլշթայն 3 » Կէյվէի նոր բերք 225 »
 Րօսիթի 1 » Պիլէճիկի » 225 »

Անցեալ տարի մինչեւ այս թուական Պոլիս ժամանած էր 436 կողով, մինչ այս տարի հազիւ 91 կողով ժամանեց: Իզմիրէ հասած վերջին լուրերը կ'իմացնեն թէ չէքին 180—188

զրշ.էն 100 կողով ծախուած է, որ այս տեղի հաշուով 280—292 զրշ. ըսել է:

Թիֆթիկ. — Սահակեան եղբարց շրջաբերականէն. —

Յուլիս 2էն 7 ծախուած 910 հակ: Գնողներն են Տեարք Արսէն եւ ընկ. 92 հակ Գարահիտար 20.10—20.30
Էսռասրս եմս սըն 56 » Գապա, Նէվէհիր 11—16.20
Գասապեան եղբ. 85 » Գոնիա 14—15.10
Ուիթի եւ ընկ. 500 » Ագշէհիր ևն. 19.30
Վիթաշ եւ ընկ. 177 » Սվաղ ևն. 17.10—18

Գարի. — Ծախուեցաւ 6000 քիլէ: Մերսինի տեսակին քիլէն կ'արժէ 17—17½ զրշ.:

Եգիպտացորեն. — 200 թօնօ: Իզմիտի տեսակը 27 և Պանարմայինը 26½ փր. դրանգիդով:

Թոշնակեր. — Վաճառում էկայ: Գինն է 44½ փր., Թոտոգլուի ապրանք:

Շուշմայ. — Սեպտ.—Հոկտ.ին յանձնելու պայմանաւ ծախուեցաւ 150 թօնօ: Մերսինի նոր բերքը կ'արժէ 99—100 փր.:

Լուրիս. — 150 պարկ: Սեւ ծովի Բ. տեսակին 100 օխան 105—110 և Սեւանիկինը 240—215 զրշ.:

Սիսեռ. — 100 պարկ: Անատոլուի տեսակին օխան 3—54 փր.:

Բիթրե. — Թ. Ալթունօղլու և ընկ. վաճառատան շրջաբերականէն քաղուած. — 14 պարկ ճերմակ Գ. տեսակ 18—19 զրշ.էն, գնեց Մ. Հօլշթայն և 27 պարկ պիօնտօ, Բ. տեսակ 16—16½ զրշ.էն գնեցին Տեարք Վիտման և ընկ.:

Սադիպ. — 5 պարկ ընտիր 16½ զրշ.էն օխան:

Ճեհրի. — Գործ չեղաւ: Կեսարիայ տեսակը կ'արժէ 6½, Էնկիւրիինը 6½ և Ջիլէինը 6 զրշ.:

Մազը. — Վաճառում է եղաւ: Իզմիրի ճերմակին օխան 7½ և սեւինը 8 զրշ.է, Անատոլուի ճերմակինը 5½ և սեւինը 6½, Մուսուլի ճերմակինը 8 և սեւինը 9 զրշ.:

Կ. Պոլիս, 11 Յուլիս

ՁԷՔ. — ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

		£	Քր.	մարք	քուրօն
Յունիս	7 Շր.	109½	22.98½	18.69	22.01
Յուլիս	9 Բշ.	նոյն	նոյն	»	նոյն
»	10 Գշ.	»	»	»	22
»	11 Դշ.	»	»	»	նոյն
»	12 Եշ.	»	»	»	21.99
»	13 Ուր.	»	»	»	նոյն

Կ. է

Քամպիալին պաշտօնական սակերը անփոխով են:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր

Գնահատութիւնը

Խորին շնորհակալութեամբ կ'արձանագրենք հոս Ամեն. Տ. Սաղաքիա Ս. Պատրիարք Հօր քաջալերութիւնը, որ մասնաւոր կարեւորութիւն ունի մեզ համար, նկատի առնելով Ն. Բարձրաշնորհ Սրբազնութեան բազմակողմանի արժանիքը եւ խորին հմտութիւնը:

Տ. Տ. Սաղաքիա Ս. Պատրիարք Հայրը քանիցս քէ՛ հրապարակաւ եւ քէ մասնաւոր կերպով «Ինչպէ՞ս» ի օգտակարութիւնը շեշտելի ետք, վերջեւ քարեհանեցաւ դարձեալ կրկնել իր գոհունակութիւնը եւ համակրութիւնը, յայտնելով քէ այս Առեւտրական քերքը, իր բովանդակութեամբ, կարեւոր պէտք մը կը լրացնէ Հայ Մամուլ մէջ եւ քէ փափաքող է քաջալերելու այս ձեռնարկը, որպէս զի անոր տեսականութիւնն ապահովուի:

Ն. Բարձր Սրբազնութեան քաջալերական գնահատումներն եւ համարումն ու հոգածութիւնը ի հարկէ պարտք կը դնեն մեր վրայ ջանալու համար աւելցնել ա՛յն օգտակարութիւնը, զոր քարեհացակամ անձնաւորութիւններ ներդրամաբար եւ ազնուաբար կը վերագրեն մեր այս զոյգն աշխատութեան:

Պատշոնեայ Կ'ուզուի

Կը կարծենք գիտնալ թէ Օսմ. Հանրային Պարտույ վարչութիւնը ի մօտայ մրցում մը պիտի հաստատէ Թուրքի-լէն եւ Ֆրանսերէն լեզուներու խմբագրողներ, թարգմանիչներ ընտրելու համար: Ընդունուողները ամսական 900Էն 1200 դրշ. պիտի ստանան առաջին անգամի համար: Արժա-նիքի տէր թեկնածուներ հրաւիրելու համար, Հանր. Պարտույ վարչութիւնը մտադիր է, կ'ըսուի, բազմաաւար կարճ ժամանակի մը մէջ ամսականի յաւելում ընել ամէնէն աւելի արժանիք ունեցողին: Ի մօտայ պիտի հրատարակենք պայմաններն այս մրցումին, որ անշուշտ լաւագոյն դիրք մը ձեռք բերել փափաքող երիտասարդներուն համար լաւագոյն առիթ մը պիտի ըլլայ իրենց արժանիքը փայլեցնելու:

ՊԱՇՏՈՆ ԿՈՒՋՈՒԻ. — Գործունեայ եւ պարկեշտ երիտասարդ մը, որ գիտէ Հայերէն եւ քիչ մ'ալ Թուրքերէն, պաշտօն կը փնտռէ վաճառատան մը մէջ եւ կամ յանձնակատարի մը քով: Դիմել Բիւրօնին խմբագրատունը:

Կը ՇՆՈՐՀԱԻՈՐԵՆԻ Վանեցի ծանօթ վաճառական Արրահմա էֆ. Տ. Արրահմաեանի նշանախօսութիւնը զրամատէր Յակոբ էֆ. Այնեանի աղջկան՝ Օր. Նուարդ Այնեանի հետ:

ՅԱԶՈՐԴ ԹՈՒՈՎ. — Շահեկան տեղեկութիւններ Պատմայի հռչակաւոր վաճառական ՊԵՏՐՈՍ ԱՃԷՄ ՕՂԼՈՒԻ եւ անոր յաջորդներուն՝ ԳԱՐԱԿԷՕԶԵՍՆ ԵՂԲԱՐՅ վրայ:

Արտօնատէր Հ. Ս. Բ. ԻիթիիձեԱն — Տպագր. ՁԱՐԵՀ Ն. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Նոր Վանառատուն

Գ Ա Ռ Ն Ի Կ Ք Է Շ Ի Շ Ե Ա Ն Ի

Հանօրույս խան քիւ 2, Կ. Պոլիս Սուլթան Համալ
Վաճառատանս մէջ կր գտնուին ամէն տեսակ նորածեւ
գուլաներ տրանց, կանանց և տղայոց համար, բամբակեղէն
և բրդեղէն, նոյնպէս ֆանէլայ և քաշքօրսէ, ընտիր միս-
ներ, մետաքս և բուրդ շարբեր, շալ, քարիշօն, թաշկինակ
զանազան տեսակներով մետաքսեայ թաշկինակ, ածուր
ձեռնոց և այլն: Կը վաճառուին մեծաքանակ և փոքրա-
քանակ: Նպատակնիս է միշտ աժան և տոկուն ապ-
րանք վաճառել մեր յաճախորդաց:

ՎԵՐՋԻՆ ԴԻՆ

6-2

Շրջաբերական

ԹԻՒՆԻՍԹԷ, 1 մայիս 1907

Տէր,

Պատիւ ունինք ծանուցանելու ձեզ թէ կառավարական
արտօնութեամբ և առեւտրական դատարանի արձանագրու-
թեամբ, առեւտրական քօլէքթիֆ ընկերութիւն մը կազմած
ենք սա անուան տակ:

ԱՅՏԸՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ԵՒ ՔԻՒՐՔՃԵԱՆ

Մեր գործը պիտի ըլլայ օտար երկիրներէն տրուած
ներածման և արտածման յանձնարարութիւններ կատարել,
թէ՛ ապրանքներու գնման և թէ՛ վաճառման համար: Մեր
առեւտրական ծանօթութիւններուն և յարաբերութիւննե-
րուն շնորհիւ, դորս ձեռք բերած ենք առեւտրական երկու-
րատեւ առպարէզի մը մէջ, հանրածանօթ շատ մը առեւտր-
ական տուներու հետ կապուած ենք, ուստի ի վիճակի ենք
կատարելապէս գոհ ձգելու մեզի յանձնարարութիւն ընող-
ները:

Սպասելով ձեր յանձնարարութեանց, կը խնդրենք որ
հաճիք նկատի առնել մեր ստորագրութիւնները և առեւ-
տրական անունը, որ երեք ընկերակիցներու երկուքին անու-
նը պարտի կրել:

Հաճեցէք ընդունիլ մեր յարգանաց հուսատին

ԱՅՏԸՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ԵՒ ՔԻՒՐՔՃԵԱՆ

Տիար Բասթալ Հ. Այտընեան պիտի ստորագրէ
Բ. Այսընեան

Տիար Էմիլ Հ. Այտընեան պիտի ստորագրէ
Է. Այսընեան

Տիար Թազուր Պ. Քիւրքճեան պիտի ստորագրէ
Թ. Քիւրքճեան

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԵՆԱԿԱՆ

Պ.ՐԱՍԵՆՆԵԱԿ

ՊՈԼԻՍ, ՄԷՀՄԷՏ ՓԱՇԱ ԽԱՆ, Ե. 12

1. — Գաւառացի վաճառականներուն կը հայթայթէ խուրսավաթի, գաղթաբերքի, երկրագործական և տարազան գործական մեքենաներու, աղօրիններու ամէն տեսակները:
2. — Կը հայթայթէ ամէն տեղեկութիւն Պոլսոյ հրապարակին վրայ ծախուած ապրանքներու գիններուն և տեսակներուն վերաբերեալ:
3. — Կ'ստանձնէ վաճառումը տեղական բերքերու, որոնց համար ավանանք կը հայթայթէ:
4. — Դատական խնդիրներու այլ և այլ ճիւղերուն հաւ ժար կը ներկայացնէ Պոլսոյ մէջ գտնուող ձեռնհաս փաստաբաններ և կ'ստանձնէ առեւտրական դատերու հետապնդումներ:
5. — Եթէ զրկուած ապրանքներու մասին անհամաձայնութիւն ծագի, կը հայթայթէ իրաւաբաններ (expert):
6. — Օսմանեան պարգեւաւոր և առանց պարգևի արժեթուղթերու թիւերը կ'ստուգէ, կտրօնները կը գանձէ, և այդ արժեթուղթերէն գնումներ կ'ընէ:
7. — Ապահովագրական ընկերութեանց պայմաններուն մասին տեղեկութիւններ կը հազարդէ:
8. — Պարկեշտ և գործունեայ անձերու համար հաշուաւ կալի, գրադրի, վաճառորդի պաշտօններ կը հայթայթէ Պոլսոյ վաճառատանց մէջ:
9. — Կը գործադրէ դպրոցական դատադրքերու և մանկապարտէզի աւարկաներու յանձնարարութիւն:
10. — Կը հրատարակէ դպրոցական դատադրքեր
11. — Կը մատակարարէ դպրոցներու և վաճառատուններու համար տետրակ, պահարան, նամակագրուիւ ևն.
12. — Կ'ընդունի Պոլսոյ ամէն բեզուէ օրաթերթերու և հանդէսներու բաժանորդագրութիւն և ծանուցում:

×

Յանձնարարութեանց փախտրէնը պէտք է ԿԱՆԻԿ զրկել, իսկ առեւտրական գործոց վերաբերեալ տեղեկութիւններու պատասխանն ստանալու համար պէտք է զրկել

10 զրէի փուլ, ծախուց համար:

Z U S E

دستگاهتده محمد پاشا خاندده نومرو ۱۲

Ա. ՄՈՒՊԱՀԱՅԱՅԱՆ ԵՒ Ա. ՉԷՕՄԼԷԳՅԱՆ

Աւերբական և Գրէնական Դրանքներ

Ա. ՊՈԼԻՍ, ՄԷՀՄԷՏ ՓԱՇԱ ԽԱՆ, Ե. 12

ՀԻՆ ՕՐԵՐ

ՊուէՏ Խաչատուր Միսաբեան
 Էւ իր ժամանակակից իմացականին վրայ հայեացներ
 ԴՐԵՅ Ե. Գ. ՄԲՄԸՐԵԱՆ

19րդ դարու թուրքահայոց իմացական, բարոյական և
 ալրուեստական վիճակին վրայ ալ վաւերական յիշատակա-
 գիրներով զարգարեալ հատոր մըն է՝ 140ի չափ էջերով, որ
 անցեալ նշանաւոր անձանց վրայ ալ կը խօսի հոգեբանօրէն,
 զխաւորապէս Պուէտ Խաչատուր Միսաբեանի վրայ, որ այդ
 անձանց կարկառուններէն էր՝ իբրեւ բանաստեղծ-փիլիսոփայ,
 25 տարի անցուցած Բարիզի մէջ:

Կր ծախուի Կ. Պոլիսի բոլոր գրավաճառներուն քով,
 գին 7½ դրուշ:

Մեծաքանակ (20 հատէ աւելի) կանխավճար խնդրոյ-
 ներու և գնողներու համար կ'ըլլայ 25%₀ զեղշ, գրել առ-
 այս հեղինակին հասցէին, Կ. Պոլիս Չաքմաքճըլար Պ. Պալենց
 ու Պ. Չարգարեան գրատունները: 10—8

Յակոբ Սրապեան Գրատուն

Մ Մ Ր Ձ Ո Ւ Ա Ն

Գաւառական միակ գրեական կեդրոնատեղին, ուր ի
 մէջ այլոց պիտի գտնէք նաեւ Անգլ. Հայ. Զրուցատրական
 Քերականութիւնը, զոր թարգմանած է Գէորգ Էֆ. Կիւլեան:
 Գին 15 դրուշ, փոստի ծախքով՝ 17 դրուշ: Փոստի փուլ կ'ըն-
 դունուի: 10—9

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՇՃԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

ԻՂԱՎԷԼԻ ԵՆՆԻ ԵՆՄԷՔ ԲԻԹԱՊԸ

ԱԼԱԹՈՒՐՔԱ ՎԷ ԱԼԱՅՐԱՆԿԱ

Ամէն տունի և ամէն տանտիկնոջ անհրաժեշտ այս գիրքն
 հրապարակ ելած է մաքուր տպագրութեամբ, 160 էջով. կը
 պարունակէ 300է աւելի կերակուրներու տեսակներ: Գիրն
 հայերէն և լեզուն տաճկերէն է՝ Համով հոտով կերակուրներ,
 բաղմատեսակ անուշեղէններ ու խմորեղէններ պատրաստել
 փափաքողներ 5 ղշ. տալով պէտք է գնեն հատ մը:
 Իրմել Պոլիս, Չաքմաքճըլար, Աշճեան գրատուն: 10—9

Լ՝ՈՒՆԻՎԵՐՍՕ

L'UNIVERSO

Ապրանքներու Փոխադրութեանց Վճանգներու դէմ
ԻՏԱԼԿԱՆ ԱՊՈԶՈՎԱԴՐԱԿԱՆ ԲՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կեդրոնական Մ Ի Լ Ս Ն

Դրամագլուխ 2, 250, 000 Լիրա

ընկերութիւնը թէ՛ ծովու և թէ՛ ցամաքի վրայ ապրանքներու
փոխադրութեանց համար ապահովագրութիւններ կ'ըն-
դունի խիստ չափաւոր պայմաններով

Աւագ եւ ամբողջական ճասուցում վնասներու
Ընդհ. Գործակալ եւ «Ափառի»ի ֆոնիսեր
ԲԱՐՍԵՂ ԹԷՔԷԵԱՆ

Գօճաման Օղլու Խան, Կ. Պոլիս

Դեր-Գործակալներ՝ Թուրքիոյ գլխաւոր նաւահանգիս-
ներու մէջ:

* * Գոհացուցիչ պայմաններով դեր գործակալներ կը
փնտռուին այն տեղերը

որ գործակալութիւն հաստատուած չէ տակաւին
Տեղային գործակալներ կը փնտռուին պատուաւոր ու կարող
Շահաւոր պայմաններ 50—24

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ազգային, գրական եւ քաղա-
քական. — Բաժանորդագրութիւն՝ տա-
րեկան Կ. Պոլսոյ համար 80 դր., քաւառներու համար 108
դր., և օտար երկիրներու համար 35 ֆր.: Ձեռքէ վաճա-
ռում՝ քաւք փաւք, Հասցէ՝ Դալաթիա, Քամանտօ փողոց:
ԱՐԵՒԵԼՔ հրապարակ կ'ելլէ ամէն օր, կէս օրին, խնամեալ
բաժանդակութեամբ, ընտիր յօդուածներով, թարմ լուրերով
ու նորագոյն տեղեկութիւններով:

ԱՐԵՒԵԼՔ, իր վերակազմուած խմբագրութեամբ եւ իր
կարող աշխատակիցներով, առաջնակարգ տեղ մը կը գրաւէ
տեղական հայ մամուլին մէջ, օր աւուր աւելի՝ հրապուրիչ
դառնալով՝ նորանոր բարեփոխներու շնորհիւ գորս ներմու-
ծած է թերթին մէջ: Իր առաւելութիւններէն մէկն է ՊԱՏ-
ԿԵՐԱԶԱՐԻ ըլլալու հանգամանքը, որով իր ընթերցողներուն
կը ներկայացնէ սարբերաբար, Ծանօթ Դէմքեր եւ երբեմն
ալ տեսարաններ: Ոչ նուազ կը գնահատուին իր մասնագի-
տական յօդուածները, եկեղեցական, կրօնական, տնտեսա-
կան-սեղանաւորական, երկրագործական, եւայլն, բաց ի
գրական, բանասիրական գրուածքներէ, օրուան տեսութիւն-
ներէ ու Զուարթ Նմթերէ, որոնք նիւթերու ճոխ պէսպի-
սութիւն մը կը կազմեն:

ԲԻԲԻՐԱԿՆ «يوراكن»

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Մէհմէտ Փաշա Խան, Թիւ 12

ارمنیجه غزنه

در سعادت محمد پاشا خان نومرو ۱۲

PURAGN

Revue Arménienne

Stamboul, Mehmed Pacha Han, N. 12

ՕՍՄ. ԱՌԵԻՏ. ՍԵՆԵԱԿԷՆ

ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ

Բ. ՇՐՋԱՆ

Թիւ 30

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐԸ
ԱՌԵԻՏՐ. ՀՐԱՊԱՐԱԿԷՆ ՎՐԱՅ.

×

Սիմ Հաճի Գիւղի

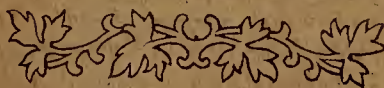
ԱՖԻՕՆԸ

ՄԻՆՉԵԻ 400 ՂՐՈՒՇԻ ԲԱՐՁՐԱՅԱԻ

[ԱՆՅՅԱԼ ՏԱՐԻ 128 ՂՐՈՒՇ ԷՐ]

Գիւղերու այս բարձրացման պատճառները կարգալ

Առեւտր. Քրոնիկին մեջ

21 ՅՈՒԼԻՍ 1907

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՑԱՊՐ. ԶԱՐԵՀ Ն. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Ի Ի Ն Ի Օ Ն

Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ

Ի ԲԱՐԻՉ

1828

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ

Ի ԲԱՐԻՉ

1828

ՆՐԱՇԵԱՆՈՐՈՒԹԻՒՆՔ

Դրամագլուխ եւ Պահեստ 296 միլիոն ֆր.
1905ին գանձուած ապահովագլին 39
Մինչեւ 1905ի վերջ հատուցուած վնասք 160

Ինչպէս այս քիւերէն կ'երեւի, ընկերութեան դրամագլուխն ու պահեստի գումարն է **296 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.**, որ հսկայ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ **ԻՆԻՍՏԻ** ապահովագրելոց:

Արեւելքի համար մասնաւոր գեղջեալ ահկացոյց: Նպաստուող պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի **ԳԵՐԱԶԱՆՑ** քան ուրիշ ո՛ր եւ է ընկերութեան պայմանները:

Ընկերութեան դրամասուցն է **ՍՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ**

Թուրքիոյ եւ Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Տնօրէն

ՍԻՄՕՆ ՔԱՅԱՆՐԱՆ

Կենաց ճիւղին պէս

ՄԻՀՐԱՆ ՏԵՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

ՍՐԱՄՊՈՒՄ, Սուլթան Համամ, Քանքըքը Օղլու քասաճ

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր փաղափայտ մէջ

50—22

Գ Ր Ա Տ Ո Ւ Ն

Յովհաննէս Գրլընեան

ԳՐԱՎԱՃԱՌ—ՅԱՆԶՆԱԿԱՏԱՐ

Գրլընեան գրատունը իր գրեւեական ճօն մթերքով Մէարիֆէն արտօնուած Օամ., Հայ., Ֆրանս., Անգլ. և Գերմ. դասագրքերու յանձնարարութիւններ կը կատարէ փութով, խնամով և դիւրամտաշէլի պայմաններով: Գրատանս սկզբունքն է յաճախորդին շահուն մէջ փնտռել իր արդար շահը, իր գտած համակրութեան ապացոյցն է իր յաճախորդներուն հետզհետէ աճող թիւը: Փորձ մը միայն կը բաւէ համոզուելու համար Գրատանս ճշտապահ և ուղղամիտ գործառնութեանց մասին. —

ՀԱՍՑԷ. — Գրատուն Յովհ. Գրլընեան,

Չափմահըլար, Կ. Պոլիս

50—13

ԳԻՇԵՐՈՅԻԿ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ս. ԱՆՏԵՍՅԱՆԻ ՎՍԵՆՈՅ ԱՆՍԱՐԻՈՑ

Վարժարանս իր 20րդ Տարեշրջանին 7 շրջաժամարտներ ևս հանեց : 21րդ տարեշրջանը պիտի սկսի յառաջիկայ Սեպտեմբեր 1ին :

Ուսանողի մը տարեկան թուղան է (12) տառերկու Լիրա Օսմանեան, որուն կէսը կանխիկ վճարելի, միւս կէսն ալ Մարտ ամսոյ սկիզբը՝ նոյնպէս կանխիկ : Մի անգամի համար Վարժարանական մուտքի դրամ կ'առնուի (1/2) Լ. Օսմ. :

Վարժարանիս մէջ տոհմային կրթութեան հետ, կ'աւանդուին նաեւ՝ Ընդարձակ Կրօնագիտութիւն, Հայերէն Օսմաներէն, Գաղղիերէն և Անգղիերէն լեզուները կ'անոնաւորապէս և խօսելովարժութեամբ : Նական և Չափական գիտութիւններ, րնդարձակօրէն և գործնական կերպով, Եկեղեցական և րնդհ. պատմութիւնք, Գծագրութիւն (սեւ գրիչ և իւղաներկ), Իրաւագիտութիւն, Համարակալութիւն, այս ճիւղին մէջ մասնաւոր կարեւորութիւն ալ կը տրուի առեւտրական ծանօթութեանց աւանդման, և այլ ուսմունք ըստ Վարժարանիս ծրագրին :

Վարժարանս ունի ինն ուսուցիչներ և վարիչ մը, որոնք և Գիշերօթիկ են, և ձեռնհաս՝ իրենց աւանդած ճիւղերուն մէջ :

Առողջաբանութեան դասը կ'աւանդէ Վարժարանիս յատուկ բժիշկն՝ որ վկայեալ է Պէյրութի Ֆրանսական Վարժարանէն : Նարաթր երկու օր եւս մասնաւորապէս կ'այցելէ ուսանողաց առողջական վիճակը քննելու համար :

Վարժարանիս ծրագրին՝ որուն մէջ մանրամասնուած է ամէն կանոններն ու պայմանները, ձրի կը զրկուի փափաքողաց :

8—1

1907. Յուլիս 2, Կեսաբիա

ՏՐԻԱՏ ԵՊՍԿ. ՊԱՆԵԱՆ.

Յակոբ Սրապեան Գրաստուն

ՄԱՐԶՈՒԱՆ

Գաւառական միակ գրենական կեդրոնատեղին, ուր ի մէջ այլոց պիտի գտնէք նաեւ Անգլ. Հայ. Զրուցատրական Քերականութիւնը՝ զոր թարգմանած է Գէորգ Էֆ. Կիւրեան : Գին 15 զրուշ, փոստի ծախքով՝ 17 զրուշ : Փոստի փուլ կ'ընդունուի :

10—10

SOCIETA COMMERCIALE D'ORIENTE

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1907 Փետրուար 19ին կազմուած

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒՆ 3,000,000 ԶՐԱՆԲ

ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒՄ

ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ.— ՎԵՆԵՏԻԿ, Գաբո տան Բրոֆօ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ.— ԱԶԱՐԵԱՆ ԽԱՆ, Վոլփտա փողոց

Ձեղչ եւ գանձում առեւթ. բուրքերու

Ձեւ եւ վարկագիր

Փոխանակագիր Թուրքիոյ եւ Եւրոպայի ամեն քաղաքներու վրայ

Գնում եւ վաճառում ամեն քսակ արժեքուրքերու

Փոխանուրքիւն արժեքուրքերու վրայ

եւ վերջապէս

Պանֆայի ամեն գործողութիւններ

Հեռագրական հասցէ.— COMMERCIALE

ԲԻԻԶԱՆԴԻՈՆ

կը հրատարակուի ամէն օր

կէս օրին, իր Տնօրէն Խմբագրապետին Բ. Քէշեան Էֆ.ի կողմ եւ հմտալից խմբագրականներովը, կարեւոր յօդուածներով եւ վարչական, ներքին եւ քաղաքական նորագոյն լուրերով:

ԲԻԻԶԱՆԴԻՈՆ տասնեւմէկ տարիներու տնտեսական հրատարակութեամբ, մասնաւոր կարեւոր հարցերու մասին հաղորդած ստոյգ տեղեկութիւններով, եւ ընդհանրապէս շահեկան բովանդակութեամբ, ամէն դասակարգի մասնաւորապէս բանխմաց անձերու գնահատման առարկայ եղած է: Իր Վարիչ Տնօրէնը ասպարէզին մէջ երկար տարիներու փորձառութեամբ, Բիւզանդիոնը յաջողած է դնել պատուաւոր ուղղութեան մը մէջ, աշխատակցութեամբ կարեւոր գրողներու: Տարեկան բաժանորդագիրն է Պոլսոյ համար 100 լիրաչ, գաւառի համար 6 մէճիտ եւ արտասահմանի համար 36 ֆրանք: Ձեռքէ կը ծախուի 10 փարայի, շաբաթ օրերը բացառաբար 20 փարայի, Հասցէ.— Պոլիս, Սուլթան համամ, Մօլա Թաշի: